

Kasutusjuhend

© Copyright 2016 HP Development Company, L.P.

Bluetooth on selle omanikule kuuluv kaubamärk ja HP Inc. kasutab seda litsentsi alusel. Intel, Celeron ja Pentium on ettevõtte Intel Corporation kaubamärgid Ameerika Ühendriikides ja muudes riikides. Microsoft ja Windows on Microsofti ettevõttekonserni kaubamärgid.

Käesolevas dokumendis sisalduvat teavet võidakse ette teatamata muuta. Ainsad HP toodete ja teenuste garantiid on sätestatud vastavate toodete ja teenustega kaasnevates garantiid lühiavaldustes. Käesolevas dokumendis avaldatud ei või mingil juhul tõlgendada täiendava garantiid pakkumisena. HP ei vastuta siin leiduda võivate tehniliste või toimetuslike vigade ega väljajätmistest eest.

DTS-i patentide kohta teabe saamiseks vt <http://patents.dts.com>. Toode on ettevõtte DTS Licensing Limited litsentsi alusel. DTS, sümbol ja DTS ning sümbol koos on ettevõtte DTS, Inc. registreeritud kaubamärgid ja DTS Studio Sound on sama ettevõtte kaubamärk. © DTS, Inc. Kõik õigused on kaitstud

Esimene trükk: mai 2016

Dokumendi number: 857335-E41

Tootemärkus

Selles juhendis on kirjeldatud funktsioone, mis on enamiku mudelite puhul samad. Mõni funktsioonidest ei pruugi teie arvutis saada olla.

Windows 7 installimiseks ja Windows 7 kõigi funktsioonide kasutamiseks võib tarvilikuks osutada arvutile täiendatud ja/või eraldi ostetava riistvara ja/või DVD-draivi hankimine. Lisateavet vt veebisaidilt <http://windows.microsoft.com/en-us/windows7/get-know-windows-7>.

Toote uusima kasutusjuhendi leiate aadressilt <http://www.hp.com/support>. Valige **Leia toode** ning järgige ekraanil kuvatavaid juhiseid.

Tarkvaratingimused

Sellesse arvutisse eelinstallitud mis tahes tarkvaratoodet installides, kopeerides, alla laadides või mis tahes muul viisil kasutades nõustute, et olete kohustatud järgima HP lõppkasutaja litsentsilepingu (EULA) tingimusi. Kui te litsentsilepingu tingimustega ei nõustu, on teie ainuke võimalus kogu selle toote (riistvara ja tarkvara) kasutamata tagastamine 14 päeva jooksul raha täies mahus tagasimakse taotlemiseks kooskõlas müüja tagasimaksetingimustega.

Lisateabe saamiseks või kogu arvuti hinna ulatuses tagasimakse taotlemiseks võtke ühendust oma müüjaga.

Ohutusmärkus

 HOIATUS! Kuumusest tulenevate vigastuste või arvuti ülekuumenemise vältimiseks ärge hoidke arvutit kasutamise ajal süles ega tõkestage arvuti ventilatsiooniavasid. Kasutage arvutit ainult kõval tasasel alusel. Jälgige, et mõni muu kõva (nt kõrvalasuv printer) või pehme pinnaga (nt padjad, vaip või riietusesse) objekt ei blokeeriks õhuvoolu liikumist ventilatsiooniavadest. Samuti ärge hoidke arvuti kasutamisel vahelduvvooluadapterit vastu nahka või pehme pinnaga objekti (nt padjad, vaip või riietusesse). Arvuti ja vahelduvvooluadapter vastavad infotehnoloogiaseadmete rahvusvahelises ohutusstandardis International Standard for Safety of Information Technology Equipment (IEC 60950-1) sätestatud välispinna temperatuuri nõuetele.

Protsessori konfiguratsioonisäte (ainult teatud mudelitel)

 NB! Teatud arvutimudelid on konfigureeritud Intel® Pentium®-i N35xx-/N37xx -seeria või Celeron®-i N28xx-/N29xx-/N30xx-/N31xx-seeria protsessori ja Windows®-i operatsioonisüsteemiga. **Kui teie arvuti on konfigureeritud kirjeldatud moel, ärge muutke neil mudelitel üksuses msconfig.exe protsessori konfiguratsioonisätteid 4 või 2 protsessorilt 1 protsessorile.** Kui te seda teete, siis arvuti ei taaskäivitu. Algsätete taastamiseks peate taastama tehasesätteid.

Sisukord

1 Õigesti käivitamine	1
Parimad kasutusviisid	1
Veel HP ressursse	2
2 HP Notebook 15 tundmaõppimine	3
Teabe leidmine riist- ja tarkvara kohta	3
Parem külg	4
Vasak külg	4
Ekraan	6
Ülaosa	7
Puuteplaat	7
Märgutuled	8
Nupp	9
Klahvid	10
Toiminguklahvide kasutamine	10
Põhi	12
Märgised	12
3 HP Notebook 14 tundmaõppimine	14
Teabe leidmine riist- ja tarkvara kohta	14
Parem külg	15
Vasak külg	15
Ekraan	17
Ülaosa	18
Puuteplaat	18
Märgutuled	19
Nupp	20
Klahvid	21
Toiminguklahvide kasutamine	21
Põhi	23
Esikülg	24
Märgised	24
4 Ühenduse loomine võrguga	26
Ühenduse loomine traadita võrguga	26
Traadita ühenduse juhtelementide kasutamine	26

Traadita ühenduse nupu kasutamine	26
HP Connection Manageri kasutamine (ainult teatud mudelitel)	27
Operatsioonisüsteemi juhtelementide kasutamine	27
Ühenduse loomine WLAN-iga	27
HP mobiilse lairibaühenduse kasutamine (ainult teatud mudelitel)	28
HP mobiilse ühenduse kasutamine (ainult teatud mudelitel)	28
GPS-i kasutamine (ainult teatud toodetel)	28
Bluetooth-seadmete (ainult teatud toodetel) kasutamine	28
Juhtmega võrguga ühenduse loomine (ainult teatud mudelitel)	29
Ühenduse loomine kohtvõrguga (LAN)	29
Andmete ja draivide ühiskasutus ning juurdepääs tarkvarale	29

5 Meelelahutusfunktsioonide nautimine 31

Veebikaamera kasutamine	31
Heli kasutamine	31
Kõlarite ühendamine	31
Peakomplekti ühendamine	31
Helisätete kasutamine	31
Video kasutamine	32
Videseadmete ühendamine VGA-kaabli abil (ainult teatud mudelitel)	32
Videseadmete ühendamine HDMI-kaabli abil (ainult teatud mudelitel)	33
HDMI-heli seadistamine (ainult teatud mudelitel)	33
Intel Wireless Display ja Wireless Musicu kasutamine (ainult teatud mudelitel)	34

6 Ekraanil navigeerimine 35

Puuteplaadi ja puutežestide kasutamine	35
Koputamine	35
Kahe sõrme kokkusurumine ja laialiliigutamine suuruse muutmiseks	35
Kahe sõrmega kerimine (ainult puuteplaadil)	36
Kahe sõrmega koputus (ainult puuteplaadil)	36

7 Toitehaldus 37

Une- või talveunerežiimi käivitamine	37
Unerežiimi käsitsi aktiveerimine ja sellest väljumine	37
Talveunerežiimi käsitsi käivitamine ja katkestamine (ainult teatud mudelitel)	37
Paroolikaitse seadistamine äratamisel	38
Toitemõõdiku kasutamine	38
Energiarežiimi valimine	38
Arvuti kasutamine akutoitel	39
Kasutaja vahetataav aku	39

Teabe otsimine aku kohta	40
Akutoite säästmine	41
Laetuse madala taseme tuvastamine	41
Aku laetuse madala taseme lahendamine	41
Aku laetuse madala taseme lahendamine, kui välistoide on saadaval	41
Aku laetuse madala taseme lahendamine, kui mitte ühtegi toiteallikat pole saadaval	41
Aku laetuse madala taseme lahendamine, kui arvuti ei saa talveunerežiimist väljuda	41
Kasutaja vahetatava aku hoiundamine	42
Kasutaja vahetatava aku kasutusest kõrvaldamine	42
Kasutaja vahetatava aku vahetamine	42
Välise vahelduvvoolutoite kasutamine	42
Toiteprobleemide tõrkeotsing	43
Arvuti väljalülitamine	43
8 Hooldamine	45
Jõudluse parandamine	45
HP 3D DriveGuardi kasutamine (ainult teatud mudelitel)	45
HP 3D DriveGuard olekute tuvastamine	45
Ketta defragmentori kasutamine	45
Kettapuhastuse kasutamine	46
Programmide ja draiverite värskendamine	46
Arvuti puhastamine	46
Puhastustoimingud	46
Ekraani puhastamine (kombainseadmed ja sülearvutid)	47
Külgede ja kaane puhastamine	47
Puuteplaadi, klaviatuuri ja hiire puhastamine	47
Arvutiga reisimine või selle transportimine	47
9 Arvuti ja teabe turvalisuse tagamine	49
Turbetarkvara leidmine	49
Paroolide kasutamine	49
Windowsi paroolide määramine	50
Häälestusutiliidi Setup Utility (BIOS) paroolide määramine	50
Interneti-turbe tarkvara kasutamine	51
Viirusetõrjetarkvara kasutamine	51
Tulemüüritarkvara kasutamine	51
Tarkvaravärskenduste installimine	51
Kriitiliste turvavärskenduste installimine	51
HP ja muude tootjate tarkvara värskenduste installimine	52

HP Touchpoint Manageri kasutamine (ainult teatud mudelitel)	52
Traadita võrgu turvalisuse tagamine	52
Tarkvararakenduste ja teabe varundamine	52
Valikulise turvakaabli kasutamine	52
10 Häälestusutiliidi (BIOS) kasutamine	54
Häälestusutiliidi Setup Utility (BIOS) avamine	54
BIOS-i värskendamine	54
BIOS-i versiooni tuvastamine	54
BIOS-i värskenduse allalaadimine	55
11 Riistvaradiagnostika HP PC Hardware Diagnostics (UEFI) kasutamine	56
Utiliidi HP PC Hardware Diagnostics (UEFI) laadimine USB-seadmesse	56
12 Varundus, taaste ja taastamine	58
Varunduse loomine	58
Taastekandja loomine algse süsteemi taastamiseks	58
Mida peate teadma?	58
Taastekandja loomine	58
Süsteemi taastepunktide loomine	59
Mida peate teadma?	59
Süsteemi taastepunkti loomine	59
Süsteemi ja isikliku teabe varundamine	59
Nõuanded edukaks varundamiseks	59
Mida peate teadma?	60
Windowsi varundus- ja taastefunktsiooni abil varundamine	60
Taastamine ja taaste	60
Eelmisesse süsteemi taastepunkti taastamine	61
Konkreetsete failide taastamine	61
Konkreetsete failide taastamine Windowsi varundus- ja taastefunktsiooni abil	61
Algse süsteemi taastamine tarkvaraga HP Recovery Manager	61
Mida peate teadma?	61
Taastamine HP taastesektsiooni abil (ainult teatud mudelitel)	62
Taastamine taastekandja abil	62
Arvuti butimisjärjestuse muutmine	62
13 Tehnilised andmed	63
Toitevool	63
Töökeskkond	63

14 Elektrostaatiline lahendus	65
15 Hõlbustusvahendid	66
Toetatud abitehnoloogiad	66
Klienditoega ühenduse võtmine	66
Tähestikuline register	67

1 Õigesti käivitamine

See arvuti on võimekas tööriist, mis aitab teil täiustada töötamis- ja meelelahutusvõimalusi. Arvuti kõigi võimaluste kasutamiseks lugege seda peatükki, kus räägitakse parimatest kasutusviisidest pärast arvuti häälestamist ja sellest, kuhu täiendavate HP ressursside saamiseks minna.

Parimad kasutusviisid

Kui olete arvuti häälestanud ja registreerinud, soovitame järgida allolevaid juhiseid, et oma nutikat investeeringut parimal viisil kasutada.

- Varundage kõvaketas, luues taastekettad või taastedraivi. Vt peatükki [Varundus, taaste ja taastamine lk 58](#).
- Ühendage arvuti kaabel- või traadita võrku, kui te seda veel teinud pole. Vt üksikasju peatükist [Ühenduse loomine võrguga lk 26](#).
- Tutvuge arvuti riist- ja tarkvaraga. Teavet leiate peatükkidest [Teabe leidmine riist- ja tarkvara kohta lk 3](#) ja [Meelelahutusfunktsioonide nautimine lk 31](#).
- Värskendage või ostke viirusetõrjetarkvara. Lisateavet leiate jaotisest [Viirusetõrjetarkvara kasutamine lk 51](#).

Veel HP ressursse

Olete juba arvuti sisselülitamiseks ja selle juhendi leidmiseks kasutanud *Häälestusjuhiseid*. Toote üksikasjad, juhised ja muud leiade sellest tabelist.

Ressurss	Sisu
<i>Häälestusjuhised</i>	<ul style="list-style-type: none">• Arvuti häälestuse ja funktsioonide ülevaade.
Spikri ja toe rakendus	<ul style="list-style-type: none">• Lai valik juhiseid ja tõrkeotsingu nõuandeid.
Spikri ja toe rakenduse avamiseks valige Start > Spikker ja tugi . USA-s saate tuge veebisaidilt http://www.hp.com/go/contactHP . Rahvusvahelist tuge saate veebisaidilt http://welcome.hp.com/country/us/en/wwcontact_us.html .	
Ülemaailmne tugi	<ul style="list-style-type: none">• Vestelge võrgus HP tehnikuga• HP toeteenuste telefoninumbrid• HP teeninduskeskuste asukohad
Oma emakeelsete tugiteenuste saamiseks minge saidile http://welcome.hp.com/country/us/en/wwcontact_us.html .	
<i>Ohutuse ja mugavuse juhend</i>	<ul style="list-style-type: none">• Tööjaama õige häälestus
Selle juhendi avamiseks valige Start > HP Support Assistant > Edasi > Minu arvuti > Kasutusjuhendid .	<ul style="list-style-type: none">• Arvutikasutajate kehahoiakut ja tööharjumusi käsitlevad juhtnõidid, mis suurendavad mugavustunnet ja vähendavad vigastusohu
– või –	
Küllastage veebisaiti http://www.hp.com/ergo .	<ul style="list-style-type: none">• Elektri- ja mehaanilise ohutuse teave
<i>Normatiiv-, ohutus- ja keskkonnamärkused</i>	<ul style="list-style-type: none">• Olulised eeskirjad, sh vajadusel akude õige utiliseerimise teave.
Selle juhendi avamiseks valige Start > HP Support Assistant > Edasi > Minu arvuti > Kasutusjuhendid .	
<i>Piiratud garantiid*</i>	<ul style="list-style-type: none">• Arvuti spetsiaalne garantiialane teave
Selle juhendi avamiseks valige Start > HP Support Assistant > Edasi > Minu arvuti > Kasutusjuhendid .	
– või –	
Küllastage veebisaiti http://www.hp.com/go/orderdocuments .	
HP piiratud garantiid leiade toote saadaolevate kasutusjuhendite hulgast ja/või pakendis kaasas olevalt CD-lt või DVD-lt. Mõne riigi või piirkonna puhul on pakendis kaasas trükitud HP garantiid. Riigi/piirkonna puhul, kus trükitud garantiid kaasas pole, võite hankida koopia veebiaadressilt http://www.hp.com/go/orderdocuments . Aasia Vaikse Ookeani piirkonnas ostetud toodete puhul saate kirjutada HP-le järgmisel aadressil: POD, P.O. Box 161, Kitchener Road Post Office, Singapore 912006. Kaasake kirja toote nimi, oma nimi, telefoninumber ja postiaadress.	

2 HP Notebook 15 tundmaõppimine

Teabe leidmine riist- ja tarkvara kohta

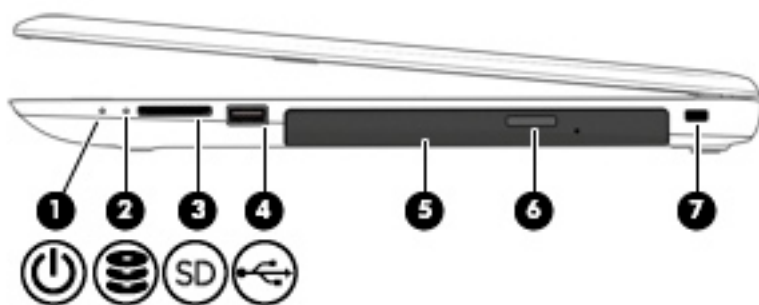
Installitud riistvara loendi vaatamiseks tehke järgmist.

- ▲ Valige **Start > Juhtpaneel > Seadmehaldur**.

Installitud tarkvara loendi vaatamiseks tehke järgmist.

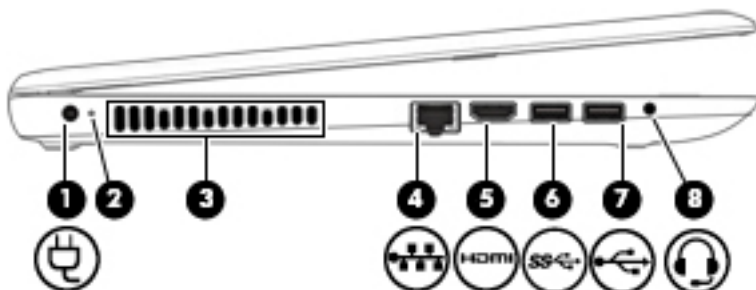
- ▲ Valige **Start > Kõik programmid**.

Parem külg

Komponent	Kirjeldus
(1) Toite märgutuli	<ul style="list-style-type: none">Sees: arvuti on sisse lülitatud.Vilgub: arvuti on unerežiimis, mis on energiasäästlik režiim. Arvuti lülitab kuvari ja muude ebavajalike komponentide toite välja.Väljas: arvuti on välja lülitatud või talveunerežiimis. Talveunerežiim on energiasäästlik režiim, mis kasutab kõige vähem toidet.
(2) Draivi märgutuli	<ul style="list-style-type: none">Vilkuv valge: kõvaketas on kasutusel.
(3) Mälukaardilugeja	Loeb valikulisi mälukaarte, mis talletavad, haldavad ja jagavad teavet või pääsevad sellele juurde.
(4) USB 2.0 port	Võimaldab ühendada valikulise USB-seadme, näiteks klaviatuuri, hiire, välise draivi, printeri, skanneri või USB-jaoturi.
(5) Optiline draiv (ainult teatud mudelitel)	Sõltuvalt teie arvuti mudelist loeb optilist kettast või loeb ja kirjutab optilisele kettale.
(6) Optilise draivi väljutusnupp (ainult teatud mudelitel)	Vabastab optilise draivi kettasahtli.
(7) Turvakaabli pesa	Ühendab arvutiga valikulise turvakaabli. MÄRKUS. Turvakaabel on mõeldud arvuti kaitseks, kuid see ei pruugi ära hoida arvuti väärkasutust ega vargust.

Vasak külg

Komponent	Kirjeldus
(1) Toitejuhtme ühenduspesa	Ühendab vahelduvvooluadapteri.
(2) Aku märgutuli	<p>Kui vahelduvvoolutoide on ühendatud</p> <ul style="list-style-type: none"> • Valge: aku laetuse tase on üle 90%. • Kollane: aku laetuse tase on 0–90%. • Väljas: aku ei lae. <p>Kui vahelduvvoolutoide ei ole ühendatud (aku ei lae)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vilkuv kollane: aku on jõudnud laetuse madalale tasemele. Kui aku jõuab laetuse kriitilise tasemeni, hakkab märgutuli kiiresti vilkuma. • Väljas: aku ei lae.
(3) Ventilatsiooniava	<p>Tagavad õhuvoolu sisemiste komponentide jahutamiseks.</p> <p>MÄRKUS. Arvuti ventilaator käivitub sisemiste komponentide jahutamiseks ja ülekuumenemise vältimiseks automaatselt. Arvuti kasutamisel on tavaline, et selle sisemine ventilaator aeg-ajalt sisse või välja lülitub.</p>
(4) RJ-45 pistikupesa (võrk) olekutuled	<p>Ühendab võrgukaabli.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Valge (vasakul): võrk on ühendatud. • Kollane (paremal): toimub võrguliiklus.
(5) HDMI-port	<p>Ühendab valikulise video- või heliseadme, nt kõrglahutusega teleri, mis tahes ühilduva digitaal- või helikomponendi või kiire HDMI-seadme.</p>
(6) USB 3.0 port	<p>Võimaldab ühendada valikulise USB-seadme, näiteks klaviatuuri, hiire, välise draivi, printeri, skanneri või USB-jaoturi.</p>
(7) USB 2.0 port	<p>Võimaldab ühendada valikulise USB-seadme, näiteks klaviatuuri, hiire, välise draivi, printeri, skanneri või USB-jaoturi.</p>
(8) Heliväljundi (kõrvaklappide)/helisisendi (mikrofoni) liitpessa	<p>Võimaldab ühendada valikulised aktiivstereokõlarid, kõrvaklapid, kuularid, peakomplekti või teleri helikaabli. Ühendada saab ka valikulise peakomplekti mikrofoni. See pistikupesa ei toeta valikulisi autonoomseid mikrofone.</p> <p>HOIATUS! Enda vigastamise ohu vähendamiseks reguleerige enne kõrvaklappide, kuularite või peakomplekti kasutamist helitugevust. Lisateavet ohutuse kohta leiate <i>normatiiv-, ohutus- ja keskkonnamärkustest</i>.</p> <p>Juhendile ligipääsemine:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▲ Valige Start > Kõik programmid > HP spikker ja tugi > HP dokumentatsioon. <p>MÄRKUS. Kui sellesse pistikupessa on ühendatud mõni seade, on arvuti kõlarid keelatud.</p> <p>MÄRKUS. Veenduge, et seadme kaablil on neljasooneline pistik, mis toetab nii heliväljundit (kõrvaklapid) kui ka helisisendit (mikrofon).</p>

Ekraan

Komponent	Kirjeldus
(1) WLAN-i antennid*	Saadavad ja võtavad vastu raadiosignaale traadita kohtvõrkudega (WLAN) suhtlemiseks.
(2) Veebikaamera märgutuli	Sees: veebikaamera on kasutusel.
(3) Veebikaamera	Salvestab videoklippe ja jäädvustab fotosid. Veebikaamera kasutamiseks tehke järgmist. ▲ Valige Start > Kõik programmid > Muusika, fotod ja videod .
(4) Sisemine mikrofon	Salvestab heli.

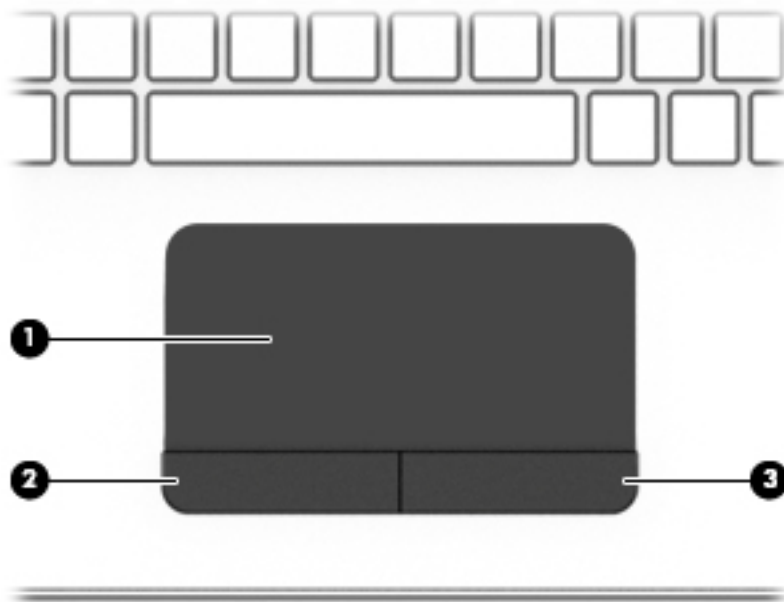
* Antenne pole väljastpoolt näha. Optimaalse signaaliedastuse tagamiseks ärge asetage antennide vahetusse lähedusse signaali takistavaid esemeid.

Teavet teie riigis või regioonis kehtivate raadioside eeskirjade kohta leiate jaotisest *Eeskirjade, ohutus- ja keskkonnavalane teave*.

Juhendile ligipääsemine:
▲ Valige **Start > Kõik programmid > HP spikker ja tugi > HP dokumentatsioon**.

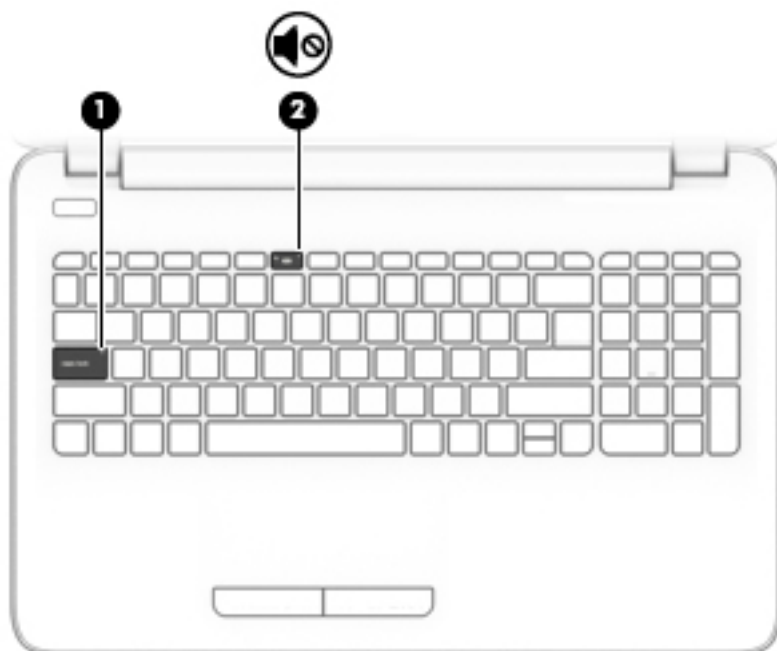
Ülaosa

Puuteplaat

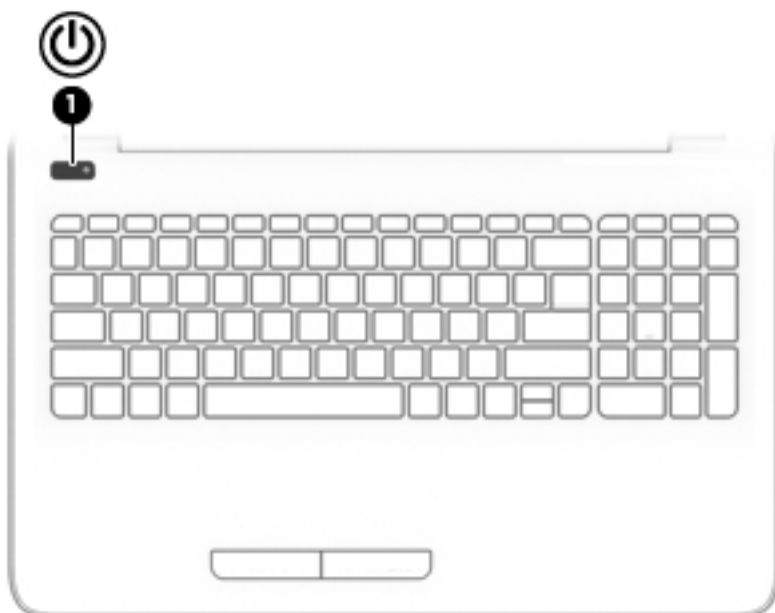
Komponent		Kirjeldus
(1)	Puuteplaadiala	Kursori liigutamiseks või üksuste ekraanil aktiveerimiseks loeb sõrmežeste.
(2)	Puuteplaadi vasakpoolne nupp	Töötab nagu välise hiire vasakpoolne nupp.
(3)	Puuteplaadi parempoolne nupp	Töötab nagu välise hiire parempoolne nupp.

Märgutuled

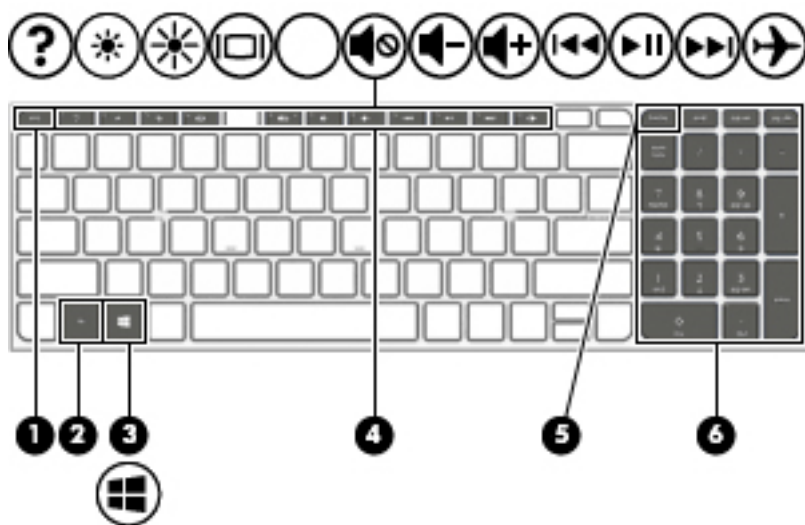
Komponent	Kirjeldus
(1) Suurtäheluku märgutuli	Sees: suurtähelukk on sees (suurtähed aktiveeritud).
(2) Helivaigistuse märgutuli	<ul style="list-style-type: none">• Kollane: arvuti heli on välja lülitatud.• Väljas: arvuti heli on sisse lülitatud.

Nupp

Komponent	Kirjeldus
(1) Toitenupp	<ul style="list-style-type: none">• Kui arvuti on välja lülitatud, vajutage seda nuppu arvuti sisselülitamiseks.• Kui arvuti on sisse lülitatud, käivitab selle nupu lühike vajutus unerežiimi.• Kui arvuti on unerežiimis, vajutage seda nuppu unerežiimist väljumiseks.• Kui arvuti on talveunerežiimis, vajutage seda nuppu talveunerežiimist väljumiseks. <p>ETTEVAATUST. Toitenupu vajutamisel ja all hoidmisel salvestamata teave kaob.</p> <p>Kui arvuti ei reageeri ja sulgemistoimingutest pole abi, vajutage arvuti väljalülitamiseks toitenuppu ja hoidke seda vähemalt 5 sekundit all.</p> <p>Toitesätete kohta lisateabe saamiseks uurige arvuti toitesuvandeid.</p> <p>▲ Valige Start > Juhtpaneel > Süsteem ja turve > Energiarežiimi suvandid.</p>

Klahvid

Komponent	Kirjeldus
(1) Klahv <i>esc</i>	Kuvab süsteemiteabe, kui vajutada koos klahviga <i>fn</i> .
(2) <i>fn</i> -klahv	Täidab tihti kasutatavaid süsteemifunktsioone, kui vajutada koos mõne nooleklahviga, klahviga <i>num lock</i> või klahviga <i>esc</i> . Vt jaotist Toiminguklahvide kasutamine lk 10 .
(3) Windowsi klahv	Avaneb menüü Start . MÄRKUS. Kui vajutate veel kord Windowsi klahvi, siis menüü Start suletakse.
(4) Toiminguklahvid	Täidavad sageli kasutatavaid süsteemifunktsioone.
(5) <i>Numbriluku</i> klahv	Lülitab integreeritud numbriklahvistiku sisse ja välja.
(6) Integreeritud numbriklahvistik	Tähestikulisest klaviatuurist paremal pool asuva eraldi klahvistiku abil saab liita, lahutada ja muid numbrilisi ülesandeid teha. Kui numbrilukk (<i>num lock</i>) on sisse lülitatud, saab integreeritud klahvistikku kasutada nagu välist numbriklahvistikku.

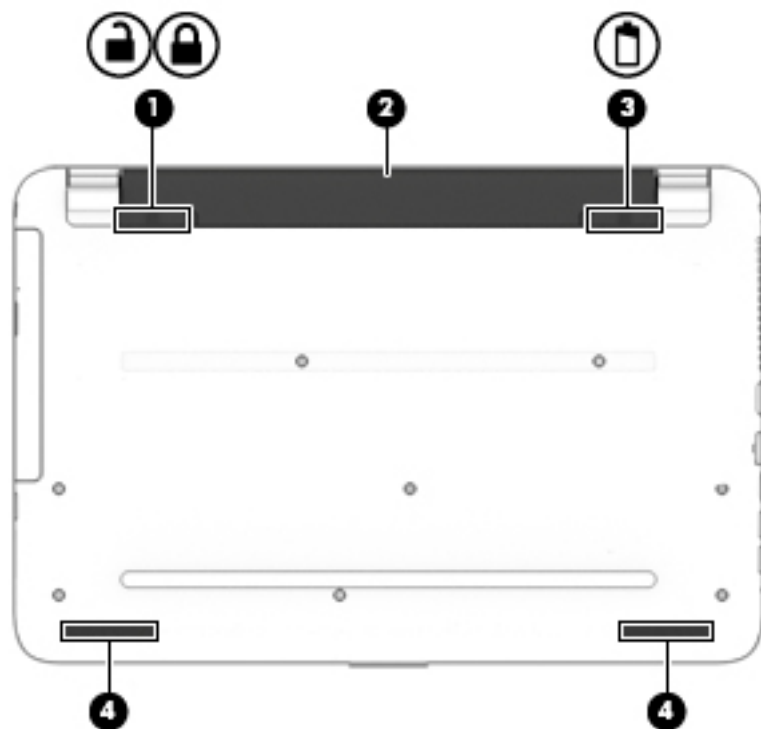
Toiminguklahvide kasutamine

- Toiminguklahv täidab sellele määratud funktsiooni.
- Toiminguklahvidel kujutatud ikoonid tähistavad klahvide funktsioone.
- Toiminguklahvi kasutamiseks vajutage ja hoidke klahvi all.

Ikoon	Kirjeldus
	Avab spikri ja toe rakenduse, mis sisaldab õppematerjale, teavet Windowsi operatsioonisüsteemi ja arvuti kohta, vastuseid küsimustele ning arvuti värskendusi. Spikri ja toe rakendus sisaldab ka automatiseeritud tõrkeotsinguriistu ja annab juurdepääsu klienditoele.

Ikoon	Kirjeldus
	Vähendab järk-järgult ekraani heledust, kuni hoiate klahvi all.
	Suurendab järk-järgult ekraani heledust, kuni hoiate klahvi all.
	Vahetab ekraanikujutise kuvamiskohta süsteemiga ühendatud kuvamisseadmete vahel. Näiteks kui arvutiga on ühendatud monitor, lülitab selle klahvi korduv vajutamine ekraanikujutise arvutiekraanilt monitori või samaaegselt nii arvutiekraani kui ka monitori.
	Vaigistab ja taastab heli kõlarites.
	Kõlari helitugevuse astmeline vähendamine klahvi all hoides.
	Kõlari helitugevuse astmeline suurendamine klahvi all hoides.
	Esitab heli-CD eelmise loo või DVD või BD (Blu-ray Disc) eelmise osa.
	Alustab, peatab või jätkab heli-CD, DVD või BD taasesitust.
	Esitab heli-CD järgmise loo või DVD või BD järgmise osa.
	Lülitab lennurežiimi ja traadita ühenduse funktsiooni sisse või välja. MÄRKUS. Lennurežiimi klahvi nimetatakse ka traadita ühenduse nupuks. MÄRKUS. Traadita ühenduse kasutamiseks peab olema häälestatud traadita võrk.

Põhi

Komponent	Kirjeldus
(1) 	Akulukk Lukustab aku akusahtlisse.
(2)	Akusahtel Hoiab akut.
(3) 	Aku vabastusriiv Vabastab aku.
(4)	Kõlarid (2) Toovad kuuldavale heli.

Märgised

Arvutile kinnitatud sildid annavad teavet, mida teil võib vaja minna, kui süsteemi tõrkeotsingul tekivad probleemid või kui reisite arvutiga välismaal.

 NB! Selles jaotises kirjeldatud märgised võivad asuda järgmistes kohtades: arvuti põhjal, akusahtlis, eemaldatava hooldusluugi all või ekraani tagaküljel.

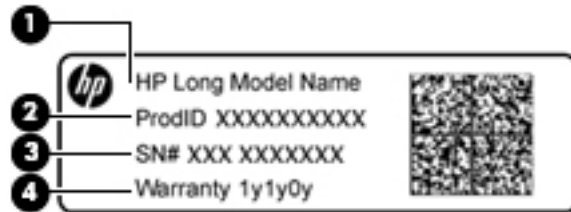
- Hooldusmärgis – annab olulist teavet arvuti tuvastamise kohta. Klienditoega ühenduse võtmisel küsitakse teilt ilmselt seerianumbrit või ka toote- või mudelinumbrit. Leidke need numbrid enne klienditoega ühenduse võtmist.

Hooldusmärgis sarnaneb ühe allpool toodud näidisega. Vaadake joonist, mis teie arvuti hooldusmärgisega kõige enam sarnaneb.

Komponent

- (1) Seerianumber
- (2) Toote number
- (3) Garantiiperiood
- (4) Mudelinumber (ainult teatud mudelitel)

Komponent

- (1) Mudeli nimi (ainult teatud mudelitel)
- (2) Toote number
- (3) Seerianumber
- (4) Garantiiperiood

- Vastavusmärgis(ed) – edastab/edastavad arvuti normatiivteavet.
- Traadita ühenduse seadmete sertifitseerimismärgis(ed) – sisaldab/sisaldavad teavet traadita ühenduse seadmete kohta ja riigi/piirkonna vastavusmärgist, kus nende seadmete kasutamine on heaks kiidetud.

3 HP Notebook 14 tundmaõppimine

Teabe leidmine riist- ja tarkvara kohta

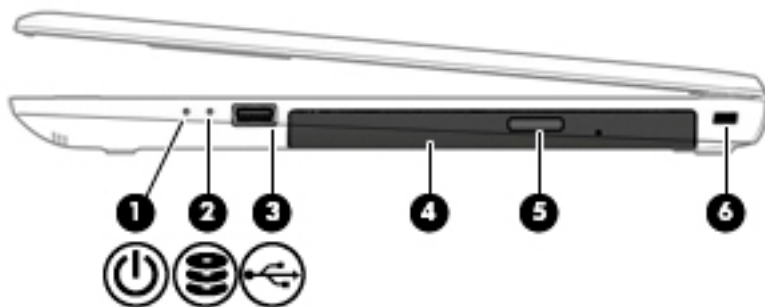
Installitud riistvara loendi vaatamiseks tehke järgmist.

- ▲ Valige **Start > Juhtpaneel > Seadmehaldur**.

Installitud tarkvara loendi vaatamiseks tehke järgmist.

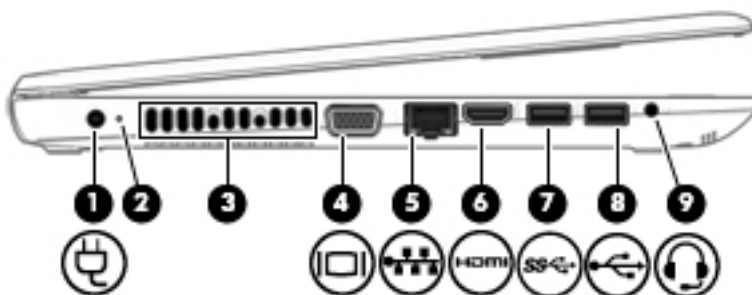
- ▲ Valige **Start > Kõik programmid**.

Parem külg

Komponent	Kirjeldus
(1) Toite märgutuli	<ul style="list-style-type: none"> Sees: arvuti on sisse lülitatud. Vilgub: arvuti on unerežiimis, mis on energiasäästlik režiim. Arvuti lülitab kuvari ja muude ebavajalike komponentide toite välja. Väljas: arvuti on välja lülitatud või talveunerežiimis. Talveunerežiim on energiasäästlik režiim, mis kasutab kõige vähem toidet.
(2) Draivi märgutuli	<ul style="list-style-type: none"> Vilkuv valge: kõvaketas on kasutusel.
(3) USB 2.0 port	Võimaldab ühendada valikulise USB-seadme, näiteks klaviatuuri, hiire, välise draivi, printeri, skanneri või USB-jaoturi.
(4) Optiline draiv (ainult teatud mudelitel)	Sõltuvalt teie arvuti mudelist loeb optilist ketast või loeb ja kirjutab optilisele kettale.
(5) Optilise draivi väljutusnupp (ainult teatud mudelitel)	Vabastab optilise draivi kettasahtli.
(6) Turvakaabli pesa	Ühendab arvutiga valikulise turvakaabli. MÄRKUS. Turvakaabel on mõeldud arvuti kaitseks, kuid see ei pruugi ära hoida arvuti väärkasutust ega vargust.

Vasak külg

Komponent	Kirjeldus
(1) Toitejuhtme ühenduspesa	Ühendab vahelduvvooluadapteri.
(2) Aku märgutuli	<p>Kui vahelduvvoolutoide on ühendatud</p> <ul style="list-style-type: none"> • Valge: aku laetuse tase on üle 90%. • Kollane: aku laetuse tase on 0–90%. • Väljas: aku ei lae. <p>Kui vahelduvvoolutoide ei ole ühendatud (aku ei lae)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vilkuv kollane: aku on jõudnud laetuse madalale tasemele. Kui aku jõuab laetuse kriitilise tasemeni, hakkab märgutuli kiiresti vilkuma. • Väljas: aku ei lae.
(3) Ventilatsiooniava	<p>Tagavad õhuvoolu sisemiste komponentide jahutamiseks.</p> <p>MÄRKUS. Arvuti ventilaator käivitub sisemiste komponentide jahutamiseks ja ülekuumenemise vältimiseks automaatselt. Arvuti kasutamisel on tavaline, et selle sisemine ventilaator aeg-ajalt sisse või välja lülitub.</p>
(4) Väliskuvari port	Ühendab välise VGA-monitori või projektori.
(5) RJ-45 pistikupesa (võrk) olekutuled	<p>Ühendab võrgukaabli.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Valge (vasakul): võrk on ühendatud. • Kollane (paremal): toimub võrguliiklus.
(6) HDMI-port	Ühendab valikulise video- või heliseadme, nt kõrglahutusega teleri, mis tahes ühilduva digitaal- või helikomponendi või kiire HDMI-seadme.
(7) USB 3.0 port	Võimaldab ühendada valikulise USB-seadme, näiteks klaviatuuri, hiire, välise draivi, printeri, skanneri või USB-jaoturi.
(8) USB 2.0 port	Võimaldab ühendada valikulise USB-seadme, näiteks klaviatuuri, hiire, välise draivi, printeri, skanneri või USB-jaoturi.
(9) Heliväljundi (kõrvaklappide)/helisisendi (mikrofoni) liitpesa	<p>Võimaldab ühendada valikulised aktiivstereokõlarid, kõrvaklapid, kuularid, peakomplekti või teleri helikaabli. Ühendada saab ka valikulise peakomplekti mikrofoni. See pistikupesa ei toeta valikulisi autonoomseid mikrofone.</p> <p>HOIATUS! Enda vigastamise ohu vähendamiseks reguleerige enne kõrvaklappide, kuularite või peakomplekti kasutamist helitugevust. Lisateavet ohutuse kohta leiate <i>normatiiv-, ohutus- ja keskkonnamärkustest</i>.</p> <p>Juhendile ligipääsemine:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▲ Valige Start > Kõik programmid > HP spikker ja tugi > HP dokumentatsioon. <p>MÄRKUS. Kui sellesse pistikupessa on ühendatud mõni seade, on arvuti kõlarid keelatud.</p>

Komponent	Kirjeldus
	MÄRKUS. Veenduge, et seadme kaablil on neljasooneline pistik, mis toetab nii heliväljundit (kõrvaklapid) kui ka helisisendit (mikrofon).

Ekraan

Komponent	Kirjeldus
(1) Veebikaamera märgutuli	Sees: veebikaamera on kasutusel.
(2) Veebikaamera	Salvestab videoklippe ja jäädvustab fotosid. Veebikaamera kasutamiseks tehke järgmist. ▲ Valige Start > Kõik programmid > Muusika, fotod ja videod.
(3) Sisemine mikrofon	Salvestab heli.
(4) WLAN-i antennid*	Saadavad ja võtavad vastu raadiosignaale traadita kohtvõrkudega (WLAN) suhtlemiseks.

* Antenne pole väljastpoolt näha. Optimaalse signaaliedastuse tagamiseks ärge asetage antennide vahetusse lähedusse signaali takistavaid esemeid.

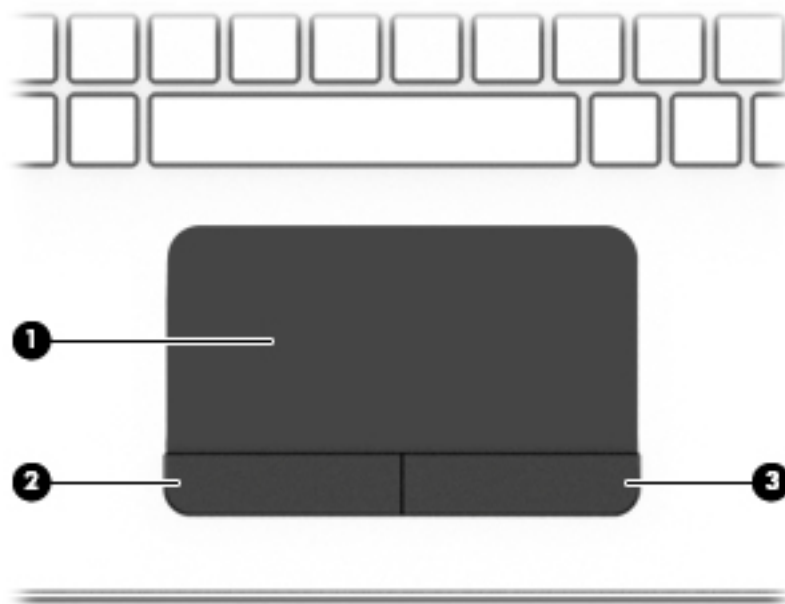
Teavet teie riigis või regioonis kehtivate raadioside eeskirjade kohta leiate jaotisest *Eeskirjade, ohutus- ja keskkonnavalane teave*.

Juhendile ligipääsemine:

▲ Valige **Start > Kõik programmid > HP spikker ja tugi > HP dokumentatsioon.**

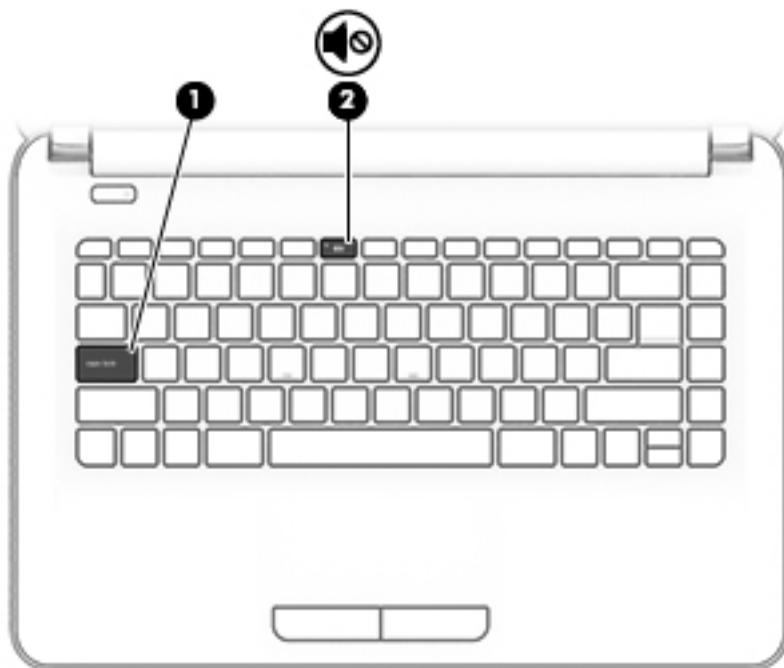
Ülaosa

Puuteplaat

Komponent	Kirjeldus
(1)	Puuteplaadiala Kursori liigutamiseks või üksuste ekraanil aktiveerimiseks loeb sõrmežeste.
(2)	Puuteplaadi vasakpoolne nupp Töötab nagu välise hiire vasakpoolne nupp.
(3)	Puuteplaadi parempoolne nupp Töötab nagu välise hiire parempoolne nupp.

Märgutuled

Komponent	Kirjeldus
(1) Suurtäheluku märgutuli	Sees: suurtähelukk on sees (suurtähed aktiveeritud).
(2) Helivaigistuse märgutuli	<ul style="list-style-type: none"><li data-bbox="890 1016 1257 1037">• Kollane: arvuti heli on välja lülitatud.<li data-bbox="890 1064 1257 1087">• Väljas: arvuti heli on sisse lülitatud.

Nupp

Komponent

(1) Toitenupp

Kirjeldus

- Kui arvuti on välja lülitatud, vajutage seda nuppu arvuti sisselülitamiseks.
- Kui arvuti on sisse lülitatud, käivitab selle nupu lühike vajutus unerežiimi.
- Kui arvuti on unerežiimis, vajutage seda nuppu unerežiimist väljumiseks.
- Kui arvuti on talveunerežiimis, vajutage seda nuppu talveunerežiimist väljumiseks.

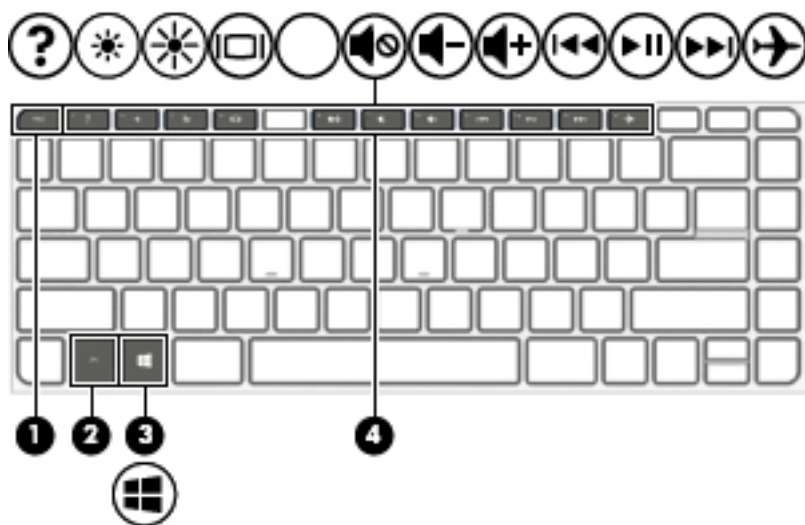
ETTEVAATUST. Toitenupu vajutamisel ja all hoidmisel salvestamata teave kaob.

Kui arvuti ei reageeri ja sulgemistoimingutest pole abi, vajutage arvuti väljalülitamiseks toitenuppu ja hoidke seda vähemalt 5 sekundit all.

Toitesätete kohta lisateabe saamiseks uurige arvuti toitesuvandeid.

- ▲ Valige **Start > Juhtpaneel > Süsteem ja turve > Energiarežiimi suvandid**.

Klahvid

Komponent	Kirjeldus
(1) klahv <code>esc</code>	Kuvab süsteemiteabe, kui vajutada koos klahviga <code>fn</code> .
(2) <code>fn</code> -klahv	Täidab tihti kasutatavaid süsteemifunktsioone, kui vajutada koos funktsiooniklahvi või paoklahviga <code>esc</code> . Vt jaotist Toiminguklahvide kasutamine lk 21 .
(3) Windowsi klahv	Avaneb menüü Start . MÄRKUS. Kui vajutate veel kord Windowsi klahvi, siis menüü Start suletakse.
(4) Toiminguklahvid	Täidavad sageli kasutatavaid süsteemifunktsioone.

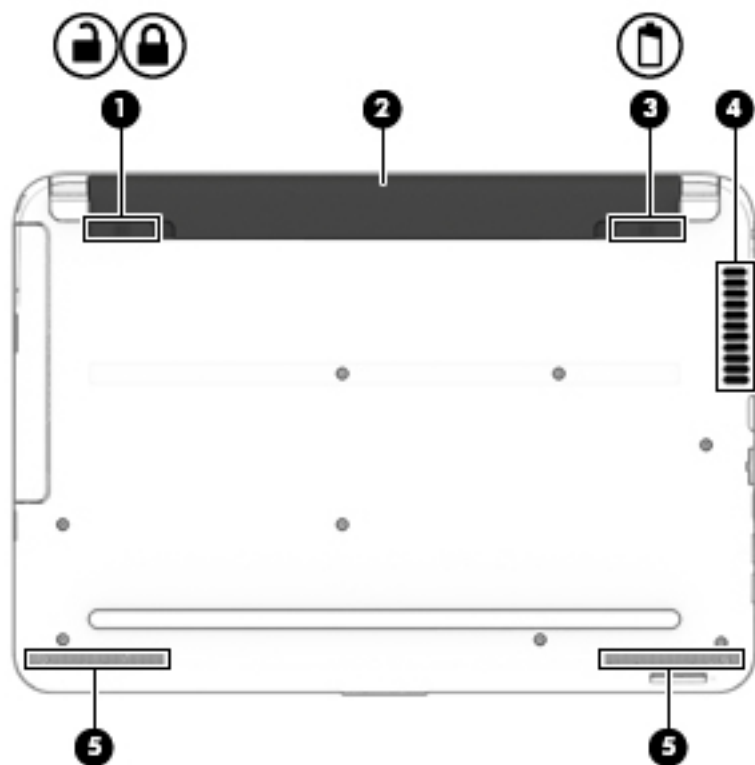
Toiminguklahvide kasutamine

- Toiminguklahv täidab sellele määratud funktsiooni.
- Toiminguklahvidel kujutatud ikoonid tähistavad klahvide funktsioone.
- Toiminguklahvi kasutamiseks vajutage ja hoidke klahvi all.

Ikoon	Kirjeldus
	Avab spikri ja toe rakenduse, mis sisaldab õppematerjale, teavet Windowsi operatsioonisüsteemi ja arvuti kohta, vastuseid küsimustele ning arvuti värskendusi. Spikri ja toe rakendus sisaldab ka automatiseeritud tõrkeotsinguriistu ja annab juurdepääsu klienditoele.
	Vähendab järk-järgult ekraani heledust, kuni hoiate klahvi all.
	Suurendab järk-järgult ekraani heledust, kuni hoiate klahvi all.

Ikoon	Kirjeldus
	Vahetab ekraanikujutise kuvamiskohta süsteemiga ühendatud kuvamiseadmete vahel. Näiteks kui arvutiga on ühendatud monitor, lülitab selle klahvi korduv vajutamine ekraanikujutise arvutiekraanilt monitori või samaaegselt nii arvutiekraani kui ka monitori.
	Vaigistab ja taastab heli kõlarites.
	Kõlari helitugevuse astmeline vähendamine klahvi all hoides.
	Kõlari helitugevuse astmeline suurendamine klahvi all hoides.
	Esitab heli-CD eelmise loo või DVD või BD (Blu-ray Disc) eelmise osa.
	Alustab, peatab või jätkab heli-CD, DVD või BD taasesitust.
	Esitab heli-CD järgmise loo või DVD või BD järgmise osa.
	Lülitab lennurežiimi ja traadita ühenduse funktsiooni sisse või välja. MÄRKUS. Lennurežiimi klahvi nimetatakse ka traadita ühenduse nupuks. MÄRKUS. Traadita ühenduse kasutamiseks peab olema häälestatud traadita võrk.

Põhi

Komponent	Kirjeldus
(1) 	Akulukk Lukustab aku akusahtlisse.
(2)	Akusahtel Hoiab akut.
(3) 	Aku vabastusriiv Vabastab aku.
(4)	Ventilatsiooniava Tagavad õhuvoolu sisemiste komponentide jahutamiseks. MÄRKUS. Arvuti ventilaator käivitub sisemiste komponentide jahutamiseks ja ülekuumenemise vältimiseks automaatselt. Arvuti kasutamisel on tavaline, et selle sisemine ventilaator aeg-ajalt sisse või välja lülitub.
(5)	Kõlarid (2) Toovad kuuldavale heli.

Esikülg

Komponent	Kirjeldus
SD	Mälukaardilugeja
	Loeb valikulisi mälukaarte, mis talletavad, haldavad ja jagavad teavet või pääsevad sellele juurde.

Märgised

Arvutile kinnitatud sildid annavad teavet, mida teil võib vaja minna, kui süsteemi tõrkeotsingul tekivad probleemid või kui reisite arvutiga välismaal.

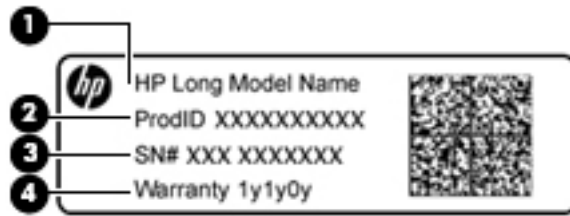
NB! Selles jaotises kirjeldatud märgised võivad asuda järgmistes kohtades: arvuti põhjal, akusahtlis, eemaldatava hooldusluugi all või ekraani tagaküljel.

- Hooldusmärgis – annab olulist teavet arvuti tuvastamise kohta. Klienditoega ühenduse võtmisel küsitakse teilt ilmselt seerianumbrit või ka toote- või mudelinumbrit. Leidke need numbrid enne klienditoega ühenduse võtmist.

Hooldusmärgis sarnaneb ühe allpool toodud näidisega. Vaadake joonist, mis teie arvuti hooldusmärgisega kõige enam sarnaneb.

Komponent
(1) Seerianumber
(2) Toote number
(3) Garantiiperiood
(4) Mudelinumber (ainult teatud mudelitel)

Komponent

(1) Mudeli nimi (ainult teatud mudelitel)

(2) Toote number

(3) Seerianumber

(4) Garantiiperiood

- Vastavusmärgis(ed) – edastab/edastavad arvuti normatiivteavet.
- Traadita ühenduse seadmete sertifitseerimismärgis(ed) – sisaldab/sisaldavad teavet traadita ühenduse seadmete kohta ja riigi/piirkonna vastavusmärgist, kus nende seadmete kasutamine on heaks kiidetud.

4 Ühenduse loomine võrguga

Saate arvutit kõikjale kaasa võtta. Ka kodus olles võite maailma avastada ja saada teavet miljonitelt veebisaitidelt, kasutades oma arvutit ja traadiga või traadita võrguühendust. See peatükk aitab teil maailmaga ühenduse luua.

Ühenduse loomine traadita võrguga

Traadita ühenduse tehnoloogia edastab andmeid raadiolainete, mitte kaabli kaudu. Teie arvuti võib olla varustatud ühe või mitme traadita ühenduse seadmega järgmistest.

- Traadita kohtvõrgu (WLAN) seade – ühendab arvuti traadita kohtvõrku (mida sageli nimetatakse Wi-Fi võrguks, traadita LAN-iks või WLAN-iks) kodus, kontorites ja avalikes kohtades, nagu lennujaamad, restoranid, kohvikud, hotellid ja ülikoolid. WLAN-i puhul suhtleb mobiilne traadita ühenduse seade teie arvutis traadita ühenduse marsruuteri või pääsupunktiga.
- HP mobiilne lairibaühenduse moodul (ainult teatud mudelitel) – traadita laivõrgu (WWAN) seade, mis võimaldab traadita ühendust palju suuremal alal. Mobiilsidevõrkude operaatorid püstivad põhijaamu (sarnased mobiilimastidega), mis katavad võrguga ulatuslikke alasid, tagades niiviisi levi üle tervete maakondade, piirkondade ja isegi riikide.
- Bluetooth-seade (ainult teatud mudelitel) – loob personaalvõrgu (PAN), et ühendada teiste Bluetoothi toega seadmetega, nagu arvutid, telefonid, printerid, peakomplektid, kõlarid ja kaamerad. PAN-võrgus suhtleb iga seade teiste seadmetega otse ja seadmed peavad paiknema suhteliselt lähestikku, tavaliselt üksteisest kuni 10 meetri kaugusel.

Lisateabe saamiseks traadita ühenduse tehnoloogia, Interneti ja võrgunduse kohta uurige spikri ja toe rakendusest asjakohast teavet ja veebisaitide linke. Valige **Start > Spikker ja tugi**

Traadita ühenduse juhtelementide kasutamine

Arvuti raadiovõrguseadmeid saate juhtida järgmiste funktsioonidega.

- Traadita ühenduse nupp, lüliti või klahv (selles peatükis nimetatakse seda traadita ühenduse nupuks)
- HP Connection Manageri tarkvara
- Operatsioonisüsteemi juhtelemendid

Traadita ühenduse nupu kasutamine

Arvutil võib olla traadita ühenduse nupp, vähemalt üks traadita ühenduse seade ja valitud mudelitel kaks traadita ühenduse märgutuld. Kõik arvuti traadita ühenduse seadmed on tehases lubatud ning kui teie arvutil on traadita ühenduse märgutuli, siis arvuti sisselülitamisel see põleb (valge).

Traadita ühenduse märgutuli näitab arvuti traadita ühenduse seadmete üldist toiteolekut, mitte ainult ühe seadme olekut. Kui traadita ühenduse märgutuli on valge, on vähemalt üks traadita ühenduse seade sisse lülitatud. Kui traadita ühenduse märgutuli on väljas, on kõik traadita ühenduse seadmed välja lülitatud.

MÄRKUS. Mõnel arvutimudelil on siis, kui kõik traadita ühenduse seadmed on välja lülitatud, traadita ühenduse märgutuli kollane.

Kuna arvuti traadita ühenduse seadmed on tehases lubatud, saab traadita ühenduse nupu abil kõik traadita ühenduse seadmed korraka sisse või välja lülitada. Eraldiseisvaid traadita ühenduse seadmeid saab juhtida tarkvara HP Connection Manager kaudu.

HP Connection Manageri kasutamine (ainult teatud mudelitel)

HP Connection Manager on keskne asukoht haldamaks traadita ühenduse seadmeid, liides Interneti-ühenduse loomiseks HP mobiilse lairibaühendusega ja liides tekstisõnumite saatmiseks ja vastuvõtmiseks. HP Connection Manageri abil saab hallata järgmisi seadmeid.

- Traadita kohtvõrk (WLAN) / Wi-Fi
- Traadita laivõrk (WWAN) / HP mobiilne lairibaühendus
- Bluetooth

HP Connection Manager annab teavet ja esitab teatise ühenduse ja toite oleku, abonendi identsusmooduli kaardi (SIM-kaart) üksikasjade ja tekstisõnumite kohta. Olekuteavet ja teatise kuvatakse tegumiriba paremas servas teavitusalal.

HP Connection Manageri avamiseks valige **Start** ja sisestage otsinguväljale **ühendus**. Valige **HP Connection Manager**.

Lisateavet HP Connection Manageri kasutamise kohta leiate tarkvara HP Connection Manager spikrist.

Operatsioonisüsteemi juhtelementide kasutamine

Võrgu- ja ühiskasutuskeskuse abil saab häälestada ühenduse või võrgu, luua võrguga ühenduse, hallata traadita võrke ning diagnoosida ja lahendada võrguprobleeme.

Operatsioonisüsteemi juhtnuppude kasutamiseks valige **Start > Juhtpaneel > Võrk ja Internet > Võrgu- ja ühiskasutuskeskus**.

Lisateabe saamiseks valige **Start > Spikker ja tugi**.

Ühenduse loomine WLAN-iga

 MÄRKUS. Kodus Interneti-ühendust häälestades tuleb kõigepealt luua Interneti-teenuse pakkuja (ISP) juures konto. Interneti-teenuse tellimiseks ja modemi soetamiseks võtke ühendust kohaliku Interneti-teenuse pakkujaga. Interneti-teenuse pakkuja aitab teil häälestada modemi ja paigaldada arvuti modemiga ühendamiseks võrgukaabli ning testib Interneti-ühendust.

WLAN-võrguga ühenduse loomiseks toimige järgmiselt.

1. Veenduge, et WLAN-seade on sisse lülitatud. Kui seade on sees, põleb traadita ühenduse märgutuli. Kui traadita ühenduse märgutuli ei põle, vajutage traadita ühenduse nuppu.

 MÄRKUS. Mõnel arvutimudelil on siis, kui kõik traadita ühenduse seadmed on välja lülitatud, traadita ühenduse märgutuli kollane.

2. Klõpsake tegumiriba paremas servas teavitusalal võrguoleku ikooni.
3. Valige loendist oma WLAN.
4. Klõpsake üksust **Ühenda**.

Kui WLAN on lubatud turbega WLAN, palutakse teil sisestada turvakood. Tippige kood ja klõpsake ühenduse loomiseks nuppu **OK**.

 MÄRKUS. Kui loendis pole ühtegi WLAN-i, on võimalik, et te pole ühegi traadita ühenduse marsruuteri ega pöördepunkti levialas.

 MÄRKUS. Kui soovitud WLAN pole kuvatud, klõpsake üksust **Ava Võrgu- ja ühiskasutuskeskus** ja seejärel üksust **Häälesta uus ühendus või võrk**. Kuvatakse valikute loend, kus on võimalik käsitsi võrku otsida ja sellega ühendus luua või luua uus võrguühendus.

Kui ühendus on loodud, asetage hiirekursor tegumiriba paremas servas teavitusalas olevale võrguoleku ikoonile, et kontrollida ühenduse nime ja olekut.

 MÄRKUS. Tööpiirkond (kui kaugele traadita ühenduse signaal levib) sõltub WLAN-i seadistusest, marsruuteri tootjast ja häiretest, mida põhjustavad muud elektroonikaseadmed või ehituslikud tõkked, nagu seinad ja põrandad.

HP mobiilse lairibaühenduse kasutamine (ainult teatud mudelitel)

HP Mobile Broadbandiga arvutil on sisseehitatud mobiilse lairibaühenduse teenuse tugi. Teie uus arvuti koos mobiilsideoperaatori võrguga võimaldab teil Wi-Fi tööpunkti puudumisel Interneti-ühenduse luua, e-posti saata või oma ettevõtte võrguga ühenduse luua.

 MÄRKUS. Kui arvuti sisaldab HP mobiilset ühendust, siis siintoodud juhised ei kehti. Vt jaotist [HP mobiilse ühenduse kasutamine \(ainult teatud mudelitel\)](#) lk 28.

Võimalik, et mobiilse lairibaühenduse teenuse aktiveerimiseks on vaja HP mobiilse lairibaühenduse mooduli seerianumbrit. Seerianumber võib olla trükitud akusahtli sisse, eemaldatava hooldusluugi alla või ekraani tagaküljele.

Mõni mobiilsidevõrgu operaator nõuab SIM-kaardi kasutamist. SIM-kaart sisaldab teie kohta põhiteavet, nagu isiklikku identifitseerimisnumbrit (PIN-kood), ja võrguteavet. Mõni arvuti sisaldab eelinstallitud SIM-kaarti. Kui SIM-kaart ei ole paigaldatud, võib see olla arvutiga kaasas oleva HP Mobile Broadbandi teabe juures või saab selle mobiilsidevõrgu operaatorilt eraldi.

Teavet HP mobiilse lairibaühenduse ja selle kohta, kuidas aktiveerida teenust eelistatud mobiilsidevõrgu operaatoriga, leiate arvutiga kaasas olevast teabest HP mobiilse lairibaühenduse kohta.

HP mobiilse ühenduse kasutamine (ainult teatud mudelitel)

HP mobiilne ühendus on ettemaksuga mobiilne lairibaühenduse teenus, mis pakub teie arvutile kulutõhusat, turvalist, lihtsat ja paindlikku mobiilset lairibaühendust. HP mobiilse ühenduse kasutamiseks peab teie arvutis olema SIM-kaart ja **HP mobiilse ühenduse** rakendus. Lisateavet HP mobiilse ühenduse ja selle kättesaadavuse kohta leiate veebisaidilt aadressiga <http://www.hp.com/go/mobileconnect>.

GPS-i kasutamine (ainult teatud toodetel)

Arvutile saab lisada GPS-mooduli (Global Positioning System – globaalne positsioonimissüsteem). GPS-mooduliga seadmed võtavad GPS-satelliitidelt vastu asukoha-, kiiruse- ja suunateavet.

Lisateavet leiate rakenduse HP GPS and Location tarkvaraspikrist.

Bluetooth-seadmete (ainult teatud toodetel) kasutamine

Bluetooth-seade pakub kaabelühenduse asemel väikse leviulatusega traadita sidet, mida kasutatakse tavaliselt järgmiste elektroonikaseadmete ühendamiseks:

- arvutid (lauaarvutid, sülearvutid, PDA-d);
- telefonid (mobiiltelefonid, juhtmeta telefonid, nutitefonid);
- pildiseadmed (printerid, kaamerad);

- heliseadmed (peakomplektid, kõlarid);
- hiir

Bluetooth-seadmed võimaldavad võrdõigusvõrgu kasutamist, nii et saate häälestada Bluetooth-seadmete personaalvõrgu (PAN). Teavet Bluetooth-seadmete konfigureerimise ja kasutamise kohta leiate Bluetoothi tarkvara spikrist.

Juhtmega võrguga ühenduse loomine (ainult teatud mudelitel)

Ühenduse loomine kohtvõrguga (LAN)

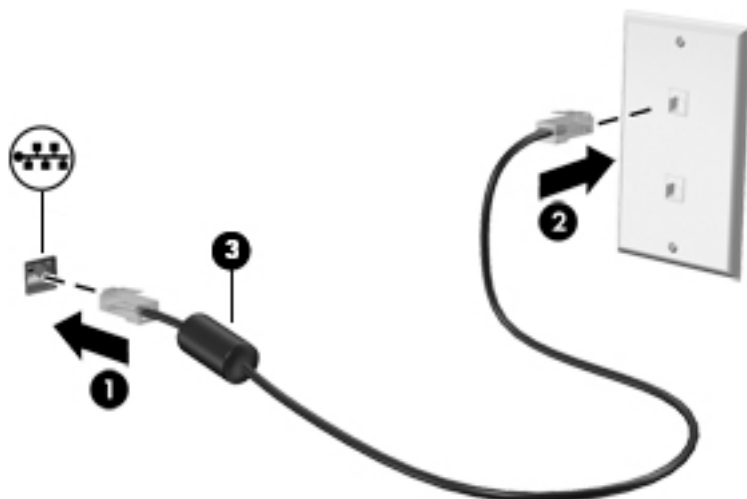
Kui soovite arvuti ühendada otse oma kodus olevasse marsruuterisse (traadita ühendusega töötamise asemel) või soovite ühenduse luua kontoris olemasoleva võrguga, kasutage LAN-ühendust.

LAN-ühenduse loomiseks on tarvis 8-viigulist RJ-45-võrgukaablit.

Võrgukaabli ühendamiseks toimige järgmiselt.

1. Ühendage võrgukaabel arvuti võrgupistikupessa **(1)**.
2. Ühendage võrgukaabli teine ots seina võrgupistikupessa **(2)** või ruuteriga.

 MÄRKUS. Kui võrgukaabli on TV- ja raadiosignaalidest tingitud häirete eest kaitsvad mürasummutusahelad **(3)**, ühendage kaabel arvutiga nii, et mürasummutiga ots jääb arvuti poole.

Andmete ja draivide ühiskasutus ning juurdepääs tarkvarale

Kui teie arvuti kuulub võrku, saate kasutada ka sellist teavet, mida ei talletata teie arvutis. Võrguarvutid saavad omavahel tarkvara ja andmeid vahetada.

 MÄRKUS. Kui DVD-kettal olev film või mäng on kopeerimiskaitsega, ei saa seda ühiskasutusse anda.

Samas võrgus ühiskasutusse andmine.

1. Valige ühiskasutusse antud arvutis **Start > Arvuti**.
2. Paremklopsake ühiskasutusse antavat objekti ja klõpsake suvandit **Atribuudid**.
3. Valige vahekaart **Ühiskasutus** ja seejärel üksus **Täpsem ühiskasutus**.
4. Märkige ruut **Anna see kaust ühiskasutusse**.

5. Sisestage nimi tekstiväljale **Anna nimi ühiskasutusse**.
6. Klõpsake nuppu **Apply** (Rakenda) ja seejärel nuppu **OK**.
7. Ühiskasutusse antud draivi vaatamine.
 - ▲ Valige **Start > Juhtpaneel > Võrk ja Internet > Võrgu- ja ühiskasutuskeskus**.

5 Meelelahutusfunktsioonide nautimine

Kasutage oma HP arvutit meelelahutuskeskusena, et veebikaamera abil suhelda, nautida ja hallata muusikat ning filme alla laadida ja vaadata. Kui soovite oma arvuti veelgi võimsamaks meelelahutuskeskuseks muuta, ühendage sellega mõni välisseade, näiteks monitor, projektor, teler, kõlarid või kõrvaklapid.

Veebikaamera kasutamine

Arvutil on integreeritud veebikaamera, mis salvestab videoid ja jäädvustab fotosid. Mõned mudelid võimaldavad videokonverentse ja võrgus vestlemist video voogesituse kaudu.

- ▲ Veebikaamera käivitamiseks valige **Start > Kõik programmid > Suhtlemine ja vestlused > CyberLink YouCam**.

Üksikasju veebikaamera kasutamise kohta leiate, kui valite **Start > Spikker ja tugi**.

Heli kasutamine

Soovi korral saate oma arvutiga või valitud mudelite puhul välise optilise draivi abil esitada muusika-CD-sid, laadida alla ja kuulata muusikat, esitada voogedastuse abil helisisu (sh raadiot) veebist, salvestada heli või miksida heli ja video, et luua multimeediume. Kuulamisnaudingu täiustamiseks ühendage arvutiga välised heliseadmed, nagu kõlarid või kõrvaklapid.

Kõlarite ühendamine

Juhtmega kõlarid saab ühendada arvutiga arvuti USB-pordi või heliväljundi (kõrvaklapid) / helisisendi (mikrofon) ühendpesa või dokkimisjaama kaudu.

Kui soovite ühendada arvutiga juhtmevabad kõlarid, järgige tootja juhiseid. Teavet kõrglahutusega kõlarite ühendamise kohta leiate jaotist [HDMI-heli seadistamine \(ainult teatud mudelitel\) lk 33](#). Enne kõlarite ühendamist reguleerige helitugevust.

Peakomplekti ühendamine

- ⚠ **HOIATUS!** Kuulmise kahjustamise ohu maandamiseks vähendage enne kõrvaklappide, kuularite või peakomplekti kasutamist helitugevust. Lisateavet ohutuse kohta leiate *normatiiv-, ohutus- ja keskkonnamärkustest*. Selle juhendi avamiseks valige **Start > HP Support Assistant > Edasi > Minu arvuti > Kasutusjuhendid**.

Mikrofoniga kõrvaklappe nimetatakse *peakomplektideks*. Juhtmega peakomplekti saate ühendada arvuti heliväljundi (kõrvaklappide) või helisisendi (mikrofoni) pistikupesasse.

Kui soovite ühendada arvutiga *juhtmevaba* peakomplekti, järgige tootja juhiseid.

Helisätete kasutamine

Reguleerige süsteemi helitugevust, muutke süsteemi heli või hallake heliseadmeid helisätete abil.

Helisätete vaatamiseks või muutmiseks toimige järgmiselt.

- ▲ Valige **Start > Juhtpaneel > Riistvara ja heli**, seejärel valige **Heli** või oma helitarkvara.

 MÄRKUS. Kogu juhtpaneeli sisu vaatamiseks valige vaate **Kategooria** asemel suurte või väikeste ikoonide vaade.

Video kasutamine

Teie arvuti on võimas videoseade, mis võimaldab teil oma lemmikveebisaitidelt vaadata voogesitusega videot ja alla laadida videoid ja filme, et neid oma arvutis vaadata ilma, et vajaksite võrguühendust.

Vaatamisnaudingu täiustamiseks ühendage ühte arvuti videoportidest väline monitor, projektor või teler. Enamikul arvutitel on HDMI-port, mille abil saab ühendada kõrghäletusvõimega monitori või teleri.

 NB! Veenduge, et välisseade on ühendatud õige kaabli abil arvuti õige pordiga. Kui teil on küsimusi, uurige tootja juhiseid.

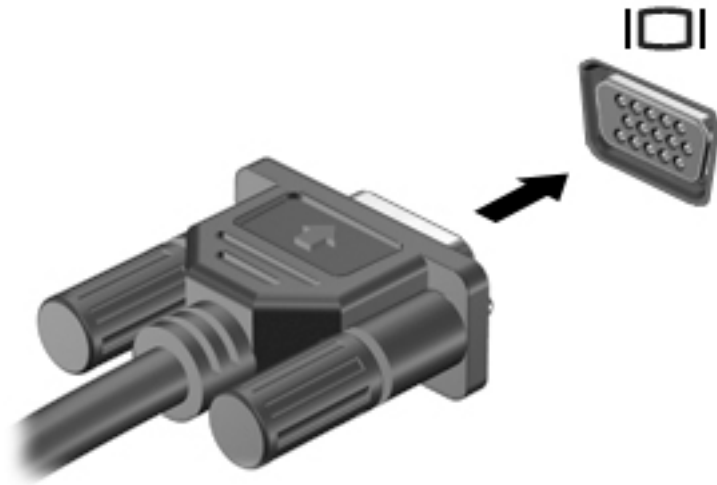
Videseadmete ühendamise VGA-kaabli abil (ainult teatud mudelitel)

 MÄRKUS. VGA-videseadme ühendamiseks arvutiga on teil tarvis VGA-kaablit (müüakse eraldi).

Arvutiekraani kujutise nägemiseks välisel VGA-monitoril või selle projitseerimiseks esitluse tarbeks ühendage monitor või projektor arvuti VGA-porti.

Monitori või projektori ühendamise.

1. Ühendage monitori või projektori VGA-kaabel vastavalt joonisele arvuti VGA-porti.

2. Ekraanikujutise 4 kuvaoleku vaheldumisi aktiveerimiseks vajutage klahvi **f4**.

- **Ainult arvuti ekraanil:** ekraanikujutis kuvatakse ainult arvutis.
- **Dubleerimine:** ekraanikujutis kuvatakse korraga nii arvutis kui ka välisseadmes.
- **Laiendamine:** ekraanikujutis laiendatakse korraga üle arvuti ekraani ja välisseadme ekraani.
- **Ainult teisel ekraanil:** ekraanikujutis kuvatakse ainult välisseadmes.

Klahvi **f4** igakordsel vajutamisel muutub kuvaolek.

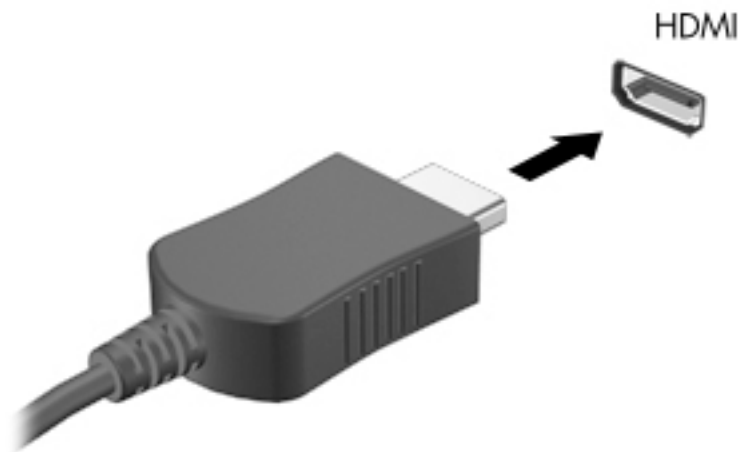
 MÄRKUS. Parimate tulemuste saamiseks, eelkõige kui kasutate suvandit „Laienda”, suurendage välisseadme ekraani eraldusvõimet järgmiselt. Valige **Start > Juhtpaneel > Ilme ja isikupärastamine**. Valige jaotises **Ekraan** funktsioon **Eraldusvõime reguleerimine**.

Videoseadmete ühendamine HDMI-kaabli abil (ainult teatud mudelitel)

 MÄRKUS. HDMI-seadme ühendamiseks arvutiga on teil tarvis HDMI-kaablit (müüakse eraldi).

Arvuti ekraanikujutise nägemiseks kõrglahutusega teleris või monitoril ühendage kõrglahutusega seade vastavalt järgmistele juhistele.

1. Sisestage HDMI-kaabli üks ots arvuti HDMI-porti.

2. Ühendage kaabli teine ots kõrglahutusega teleri või monitoriga.
3. Arvuti ekraanikujutise 4 kuvaoleku vaheldumisi aktiveerimiseks vajutage klahvi **f4**.
 - **Ainult arvuti ekraanil:** ekraanikujutis kuvatakse ainult arvutis.
 - **Dubleerimine:** ekraanikujutis kuvatakse korraga nii arvutis kui ka välisseadmes.
 - **Laiendamine:** ekraanikujutis laiendatakse korraga üle arvuti ekraani ja välisseadme ekraani.
 - **Ainult teisel ekraanil:** ekraanikujutis kuvatakse ainult välisseadmes.

Klahvi **f4** igakordsel vajutamisel muutub kuvaolek.

 MÄRKUS. Parimate tulemuste saamiseks, eelkõige kui kasutate suvandit „Laienda”, suurendage välisseadme ekraani eraldusvõimet järgmiselt. Valige **Start > Juhtpaneel > Ilme ja isikupärastamine**. Valige jaotises **Ekraan** funktsioon **Eraldusvõime reguleerimine**.

HDMI-heli seadistamine (ainult teatud mudelitel)

HDMI on ainus videoliides, mis toetab kõrglahutusega videot ja heli. Pärast HDMI-teleri ühendamist arvutiga saate HDMI-heli sisse lülitada järgmiste toimingutega.

1. Paremklõpsake tegumiriba paremas servas asuvat teateala ikooni **Kõlar** ja seejärel klõpsake käsku **Taasesitusseadmed**.
2. Klõpsake vahelehel Taasesitus valikut **Digitaalväljundseade (HDMI)**.
3. Klõpsake üksust **Tee vaikesätteks** ja seejärel üksust **OK**.

Helivoo taastamiseks arvuti kõlarites toimige järgmiselt.

1. Paremklõpsake tegumiriba paremas otsas asuval teatealal ikooni **Kõlarid** ja seejärel klõpsake käsku **Taasesitusseadmed**.
2. Klõpsake vahelehel Taasesitus valikut **Kõlarid**.
3. Klõpsake üksust **Tee vaikesätteks** ja seejärel üksust **OK**.

Intel Wireless Display ja Wireless Musicu kasutamine (ainult teatud mudelitel)

Intel® Wireless Display ja Wireless Musicu abil saate traadita ühenduse adapterit (eraldi ostetav) kasutades edastada arvuti sisu juhtmevabalt ressiiverisse või kuvamisseadmesse, nagu HD-teler, monitor, projektor, mängukonsool, Blu-ray-pleier või digitaalne videosalvesti. Traadita adapteri kasutamise üksikasjad leiate tootja juhistest.

Funktsiooni Intel Wireless Display avamiseks valige **Start > Kõik programmid > Intel WiDi**.

MÄRKUS. Enne traadita ühenduse kuva funktsiooni kasutamist veenduge, et traadita ühendusega seade on sisse lülitatud.

6 Ekraanil navigeerimine

Saate navigeerida arvutiekraanil järgmiselt:

- kasutada puutežeste otse arvutiekraanil (ainult teatud mudelitel);
- kasutada puutežeste puuteplaadil;
- kasutada klaviatuuri ja valikulist hiirt (hiir eraldi ostetav).

Puuteplaadi ja puutežestide kasutamine

Puuteplaadi abil saab arvuti ekraanil lihtsate puutežestidega navigeerida ja kursorit juhtida. Puuteplaadi vasak- ja parempoolset nuppu saab kasutada samamoodi nagu välise hiire vasak- ja parempoolset nuppu. Puuteekraanil navigeerimiseks (ainult teatud mudelitel) kasutage selles peatükis kirjeldatud žeste otse ekraanil.

Samuti saate žeste kohandada ja vaadata demost, kuidas need töötavad. Valige **Start > Juhtpaneel > Riistvara ja heli > Seadmed ja printerid > Hiir**.

MÄRKUS. Puutežeste saab kasutada puuteplaadil või puuteekraanil (ainult teatud mudelitel), kui ei ole teisiti märgitud.

Koputamine

Kasutage koputuse/topeltkoputuse žesti ekraanil soovitud üksuse avamiseks või valimiseks.

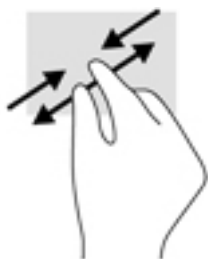
- Osutage ekraanil olevale üksusele ja seejärel koputage valimiseks ühe sõrmega puuteplaadialal või puuteekraanil. Üksuse avamiseks tehke topeltkoputus.

Kahe sõrme kokkusurumine ja laialiliigutamine suuruse muutmiseks

Kahe sõrmega kokkusurumine ja suumimine võimaldab piltide ja teksti välja- ning sissesuumimist.

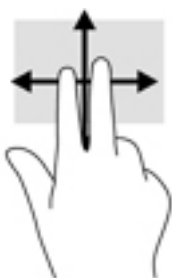
- Vähendamiseks asetage kaks sõrme lahus puuteplaadialale või puuteekraanile ja seejärel viige need kokku.
- Suurendamiseks asetage kaks sõrme koos puuteplaadialale või puuteekraanile ja seejärel viige need üksteisest lahku.

Kahe sõrmega kerimine (ainult puuteplaadil)

Kahe sõrmega kerimise teel saab liikuda lehel või pildil üles, alla või külgedele.

- Asetage kaks sõrme (nii et nende vahel oleks väike vahe) puuteplaadialale ja seejärel lohistage sõrmi üles, alla, vasakule või paremale.

Kahe sõrmega koputus (ainult puuteplaadil)

Kahe sõrmega koputuse teel saab avada ekraanil oleva objekti menüüd.

 MÄRKUS. Kahe sõrmega koputuse funktsioon on sama kui paremklõps hiirega.

- Valitud objekti suvandite menüü avamiseks koputage kahe sõrmega puuteplaadialal.

7 Toitehaldus

Arvuti saab töötada nii aku- kui ka välistoitel. Kui arvuti töötab akutoitel ja selle laadimiseks pole vahelduvvooluallikas saadaval, on oluline aku laetust jälgida ja akut säästa.

Une- või talveunerežiimi käivitamine

Windowsil on kaks energiasäästurežiimi: une- ja talveunerežiim.

- Unerežiim – unerežiim käivitatakse automaatselt pärast passiivsusperioodi, kui arvuti töötab akul või vooluvõrgus. Teie töö salvestatakse mälu, mis võimaldab unerežiimist väljumisel kiiresti tööd jätkata. Unerežiimi saab ka käsitsi käivitada. Lisateavet leiate jaotisest [Unerežiimi käsitsi aktiveerimine ja sellest väljumine lk 37](#).
- Talveunerežiim – see režiim käivitatakse automaatselt, kui aku tühjeneb kriitilise tasemeni. Talveunerežiimis salvestatakse teie töö kõvakettale uinakufaili ja arvuti lülitub välja.

 MÄRKUS. Talveunerežiimi saab ka käsitsi käivitada. Vt [Unerežiimi käsitsi aktiveerimine ja sellest väljumine lk 37](#) ja [Talveunerežiimi käsitsi käivitamine ja katkestamine \(ainult teatud mudelitel\) lk 37](#).

 ETTEVAATUST. Võimaliku heli- ja videokvaliteedi halvenemise, teabekao või heli või video esituse funktsiooni kao riski vähendamiseks ärge käivitage ketta või välise meediumikaardi lugemisel või sellele kirjutamisel unerežiimi.

 MÄRKUS. Sel ajal kui arvuti on une- või talveunerežiimis, pole võimalik luua mitte mingit tüüpi võrguühendust ega teha mis tahes arvutitoiminguid.

Unerežiimi käsitsi aktiveerimine ja sellest väljumine

Unerežiimi sisenemiseks on järgmised võimalused.

- Sulgege ekraan.
- Klõpsake nuppu **Start**, noolt sulgemisnupu kõrval ja seejärel käsku **Unerežiim**.

Unerežiimist väljumiseks toimige järgmiselt.

- Vajutage lühidalt toitenuppu.
- Kui ekraan on suletud, avage see.
- Vajutage klaviatuuril mõnd klahvi.
- Koputage puuteplaadil.

Kui arvuti väljub unerežiimist, süttivad toite märgutuled ning ekraanile ilmub pooleli olev töö.

 MÄRKUS. Kui olete määranud ärkamisel parooli nõudmise, tuleb teil pooleli oleva tööga kuva ekraanile saamiseks sisestada Windowsi parool.

Talveunerežiimi käsitsi käivitamine ja katkestamine (ainult teatud mudelitel)

Toitesuvandite abil saate lubada kasutajapoolse käivitamisega talveunerežiimi ning muuta muid toitesätteid ja ajalõppe.

1. Valige **Start > Juhtpaneel > Süsteem ja turve > Energiarežiimi suvandid**.
2. Klõpsake vasakul paanil üksust **Valige toitenupule funktsioon**.
3. Klõpsake üksust **Muuda sätteid, mis ei ole hetkel kättesaadavad**.
4. Valige jaotisest **Toitenupule vajutamisel** üksus **Talveunerežiim**.
5. Klõpsake üksust **Salvesta muudatused**.

Talveunerežiimist väljumine

- ▲ Vajutage korraks toitenuppu.

Kui arvuti väljub talveunerežiimist, süttivad toite märgutuled ning ekraanile ilmub pooleli olev töö.

 MÄRKUS. Kui olete määranud ärkamisel parooli nõudmise, tuleb teil oma töö ekraanile saamiseks sisestada Windowsi parool.

Paroolikaitse seadistamine äratamisel

Kui soovite häälestada arvuti une- või talveunerežiimist väljudes parooli küsima, toimige järgmiselt.

1. Valige **Start > Juhtpaneel > Süsteem ja turve > Energiarežiimi suvandid**.
2. Klõpsake vasakul paanil üksust **Nõua ärkamisel parooli**.
3. Klõpsake üksust **Muuda sätteid, mis ei ole hetkel kättesaadavad**.
4. Klõpsake üksust **Nõua parooli (soovitav)**.

 MÄRKUS. Kui teil on vaja luua kasutajakonto parool või muuta praegust parooli, klõpsake üksust **Kasutajakonto parooli kehtestamine või muutmine** ja järgige ekraanil kuvatavaid juhiseid. Kui teil pole vaja parooli luua ega muuta, jätkake toimingust 5.

5. Klõpsake üksust **Salvesta muudatused**.

Toitemõõdiku kasutamine

Toitemõõdiku abil pääsete kiiresti juurde toitesätetele ja saate vaadata allesjäänud laetuse taset.

- Allesjäänud laetuse taseme protsendi ja praeguse energiarežiimi kuvamiseks osutage kursoriga tegumiriba paremas servas olevale toitemõõdiku ikoonile.
- Toitesuvandite avamiseks või toiterežiimi vahetamiseks klõpsake toitemõõdiku ikooni ja valige loendist soovitud üksus.

Toitemõõdiku eri ikoonid näitavad, kas arvuti töötab aku- või välistoitel. Kui aku on jõudnud laetuse madalale või kriitilisele tasemele, kuvab akuikoon teate.

Energiarežiimi valimine

Energiarežiim haldab arvuti energiakasutust ning aitab säästa energiat ja suurendada jõudlust.

Saadaval on järgmised energiarežiimid.

- **HP soovitav** – tasakaalustab automaatselt jõudluse energia säästmisega.
- **Energiasäästja** – säästab süsteemi jõudluse ja ekraani heleduse vähendamisega energiat;
- **Suur jõudlus** – soosib jõudlust, ent võib tarbida rohkem energiat.

Saate luua ise toiterežiimi ja selle vastavalt oma vajadustele kohandada.

Energiarežiimi valimiseks või isikliku režiimi loomiseks saate kasutada utiliiti HP Power Manager (ainult teatud mudelitel) ja Windowsi juhtpaneeli.

HP Power Manageri käivitamiseks valige **Start > Juhtpaneel > Riistvara ja heli > HP Power Manager**.

Juhtpaneeli kaudu toitesuvandite avamiseks valige **Start > Juhtpaneel > Süsteem ja turve > Energiarežiimi suvandid** ning seejärel valige loendist soovitud režiim.

Arvuti kasutamine akutoitel

Kui arvutis on laetud aku ja arvuti pole ühendatud välistoitega, töötab arvuti akutoitel. Arvuti aku tühjeneb tasapisi, kui arvuti on välja lülitatud ja välistoitest lahutatud. Kui aku on jõudnud laetuse madalale või kriitilisele tasemele, kuvab arvuti teate.

Aku kasutusaeg võib olenevalt toitehaldussätetest, arvutis töötavatest programmidest, ekraani heledusest, arvutiga ühendatud välisseadmetest ja muudest teguritest erineda.

Kasutaja vahetatav aku

HOIATUS! Võimalike ohtude vähendamiseks kasutage ainult arvutiga kaasas olevat eemaldatavat akut, HP asendusakut või ühilduvat HP esindusest ostetud akut.

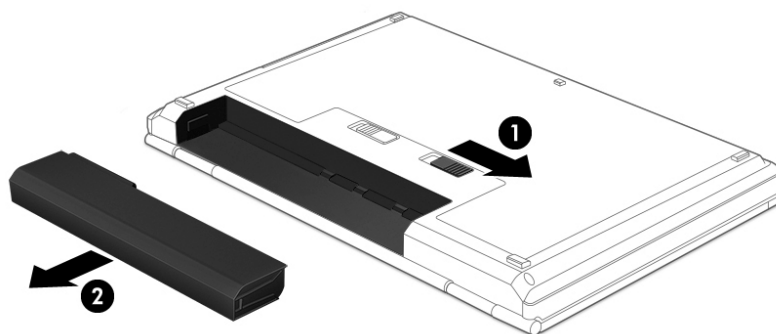
ETTEVAATUST. Eemaldatava aku eemaldamine siis, kui see on arvuti ainus toiteallikas, võib põhjustada teabekao. Teabekao vältimiseks salvestage oma töö ja lülitage arvuti operatsioonisüsteemi kaudu välja enne, kui aku eemaldate.

Kasutaja vahetatava aku eemaldamiseks vaadake juhiseid ja jooniseid, mis teie arvutiga kõige enam sobivad.

1. Pöörake arvuti tasasel pinnal tagurpidi, nii et aku jääb teie poole.
2. Lükake aku vabastamiseks vabastusriivi (1).

MÄRKUS. Aku vabastusriiv liigub automaatselt tagasi algasendisse.

3. Eemaldage arvutist aku (2).

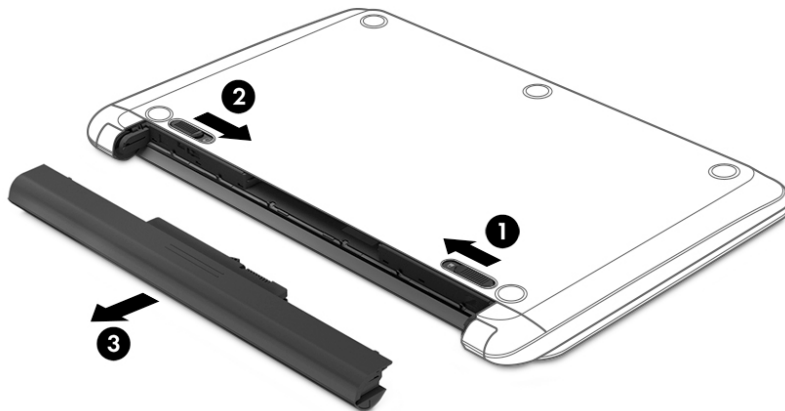

– või –

1. Pöörake arvuti tasasel pinnal tagurpidi, nii et aku jääb teie poole.
2. Lükake aku lahti lukustamiseks lukustusriivi (1) ja seejärel vabastamiseks vabastusriivi (2).

MÄRKUS. Aku vabastusriiv liigub automaatselt algsesse asendisse.

3. Eemaldage aku (3) arvutist.

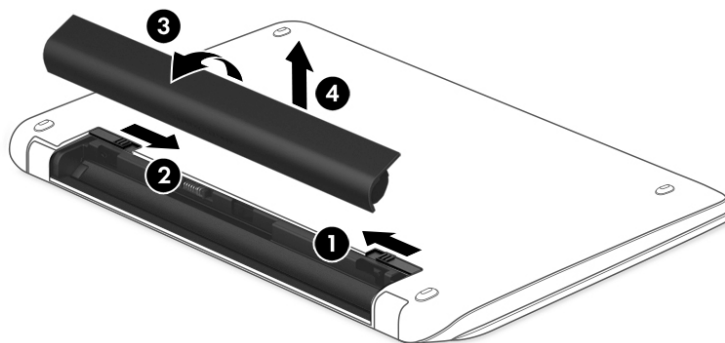
– või –

1. Pöörake arvuti tasasel pinnal tagurpidi, nii et aku jääb teie poole.
2. Lükake aku lahtilukustamiseks lukustusriivi (1) ja seejärel vabastamiseks vabastusriivi (2).

MÄRKUS. Aku vabastusriiv liigub automaatselt algsesse asendisse.

3. Tõstke akut (3) servast ülespoole ja võtke aku arvutist välja (4).

Teabe otsimine aku kohta

Aku oleku jälgimiseks või selle tuvastamiseks, kui aku ei hoia enam laengut, kasutage rakenduse HP Support Assistant saadaolevat akukontrolli. Akuteabe vaatamiseks valige **Start > Kõik programmid > HP spikker ja tugi > HP Support Assistant > Edasi > Aku ja jõudlus > Toide ja aku > HP Battery Check**.

HP spikri ja toe rakenduses on aku jaoks saadaval järgmine teave ja tööriistad:

- akutest;
- teave akutüüpide, spetsifikatsiooni, kasutusea ja mahtuvuse kohta.

Akutoite säästmine

Kasutage järgmiseid nõuandeid akutoite säästmiseks ja aku kasutusaja pikendamiseks.

- Vähendage ekraani heledust.
- Valige toitesuvandites režiim **Energiasäästja**.
- Kui te ei kavatse arvutit enam kui 2 nädala jooksul kasutada ega vooluvõrku ühendada, eemaldage vahetatav aku arvutist ja hoidke seda eraldi jahedas ja kuivas kohas.
- Lülitage välja traadita ühenduse seadmed, kui te neid ei kasuta.
- Lahutage välisseadmed, mida te ei kasuta ja mis ei ole ühendatud välistoitega, näiteks USB-porti ühendatud väline kõvaketas.
- Peatage, keelake või eemaldage kõik välised meediumikaardid, mida te ei kasuta.
- Kui lõpetate arvutiga töö, käivitage une- või talveunerežiim või lülitage arvuti välja.

Laetuse madala taseme tuvastamine

Kui aku, olles arvuti ainus toiteallikas, jõuab laetuse madalale või kriitilisele tasemele, kuvab teavitusalal olev toitemõõdiku ikoon madala või kriitilise akutaseme teatise.

MÄRKUS. Lisateavet toitemõõdiku kohta leiate jaotisest [Toitemõõdiku kasutamine lk 38](#).

Aku laetuse kriitilisel tasemel toimib arvuti järgmiselt.

- Kui talveunerežiim on lubatud ja arvuti töötab või on unerežiimis, käivitab arvuti talveunerežiimi.
- Kui talveunerežiim on keelatud ja arvuti on sisse lülitatud või unerežiimis, jääb arvuti korraks unerežiimi ja lülitub seejärel välja ning kõik salvestamata andmed lähevad kaotsi.

Aku laetuse madala taseme lahendamine

Aku laetuse madala taseme lahendamine, kui välistoide on saadaval

- Ühendage vahelduvvooluadapter.
- Ühendage dokkimis- või laiendusseade.
- Ühendage HP-lt tarvikuna ostetud toiteadapter.

Aku laetuse madala taseme lahendamine, kui mitte ühtegi toiteallikat pole saadaval

Salvestage oma töö ja lülitage arvuti välja.

Aku laetuse madala taseme lahendamine, kui arvuti ei saa talveunerežiimist väljuda

Kui arvutil ei ole talveunerežiimist väljumiseks piisavalt toidet, tehke järgmist.

1. Asendage tühi eemaldatav aku laetud akuga või ühendage arvuti vahelduvvooluadapteri abil välistoitega.
2. Vajutage talveunerežiimist väljumiseks toitenuppu.

Kasutaja vahetatava aku hoiundamine

 ETTEVAATUST. Aku kahjustamise riski vähendamiseks ärge jätke akut pikaks ajaks kõrge temperatuuri kätte.

Kui te ei kavatse arvutit üle kahe nädala kasutada ega vooluvõrku ühendada, võtke aku välja ja hoidke seda toite säästmiseks arvutist eraldi jahedas ja kuivas kohas.

Hoiule pandud akut tuleks iga 6 kuu tagant kontrollida. Kui laetuse tase on langenud alla 50%, laadige aku enne uuesti hoiule panemist.

Kasutaja vahetatava aku kasutusest kõrvaldamine

 HOIATUS! Tule- või põletusohu vähendamiseks ärge võtke akut lahti, ärge purustage ega torgake seda. Ärge lühistage väliskontakte. Ärge visake akut ei tulle ega vette.

Aku õigesti kasutuselt kõrvaldamise juhised leiate *normatiiv-, ohutus- ja keskkonnamärkustest*. Selle juhendi avamiseks valige **Start > Kõik programmid > HP spikker ja tugi > HP Support Assistant > Edasi > Minu arvuti > Kasutusjuhendid**.

Kasutaja vahetatava aku vahetamine

Akukontroll HP spikri ja toe rakenduses teavitab aku vahetamise vajadusest, kui aku mõni sisemine toiteelement ei lae korralikult või kui aku mahtuvus on vähenenud olekule „nõrk”. Kui on tõenäoline, et akule kehtib HP garantii, on juhistes ka garantii ID. Teates viidatakse HP veebisaidile, kust leiate lisateavet asendusaku tellimise kohta.

Välise vahelduvvoolutoite kasutamine

Teavet arvuti vahelduvvoolutoitega ühendamise kohta leiate arvutiga kaasas olevalt teabelehel *Häälustusjuhised*.

Kui arvuti on ühendatud heakskiidu saanud vahelduvvooluadapteri kaudu välise vahelduvvoolutoitega või dokkimis- või laiendusseadmega, ei kasuta arvuti akut.

 HOIATUS! Võimalike ohtude vähendamiseks kasutage ainult arvutiga kaasas olevat vahelduvvooluadapterit, HP asendusadapterit või ühilduvat HP esindusest ostetud vahelduvvooluadapterit.

Ühendage arvuti välise vahelduvvooluallikaga järgmistes olukordades:

 HOIATUS! Ärge laadige arvuti akut, kui viibite lennuki pardal.

- aku laadimisel või kalibreerimisel,
- süsteemi tarkvara installimisel või muutmisel,
- teabe kirjutamisel kettale (ainult teatud mudelitel),
- sisemiste kõvaketastega arvutitel kettadefragmentori kasutamisel,
- andmete varundamisel või taastamisel.

Kui ühendate arvuti välise vahelduvvoolutoitega, toimub järgmine:

- aku hakkab laadima,
- ekraani heledus suureneb,
- toitemõõdiku ikoon Windowsi töölaua muudab ilmet.

Arvuti välisest vahelduvvoolutoitest lahutamisel toimub järgmine:

- arvuti lülitub akutoitele,
- ekraani heledus väheneb automaatselt aku kasutusaja säästmiseks,
- toitemõõdiku ikoon Windowsi töölaual muudab ilmet.

Toiteprobleemide tõrkeotsing

Kontrollige vahelduvvooluadapterit, kui vooluvõrku ühendatud arvuti puhul ilmneb mõni järgmistest sümptomitest:

- arvuti ei lülitu sisse,
- ekraan ei lülitu sisse,
- toite märgutuled ei põle.

Vahelduvvooluadapteri kontrollimiseks toimige järgmiselt.

1. Lülitage arvuti välja.
2. Ühendage vahelduvvooluadapter arvutiga ja toitejuhtmega ning seejärel pistke toitejuhe vahelduvvooluvõrgu pistikupessa.
3. Lülitage arvuti sisse.
 - Kui toite märgutuled *süttivad*, töötab vahelduvvooluadapter korralikult.
 - Kui toite märgutuled *ei sütti*, kontrollige, kas vahelduvvooluadapter on ühendatud arvutiga ja kas toitejuhe on korralikult ühendatud vahelduvvooluvõrgu pistikupessa.
 - Kui ühendused on korras ja märgutuled ikka *ei sütti*, ei tööta vahelduvvooluadapter korralikult ning see tuleb välja vahetada.

Uue vahelduvvooluadapteri hankimise kohta teabe saamiseks võtke ühendust klienditoega.

Arvuti väljalülitamine

 ETTEVAATUST. Arvuti väljalülitamisel lähevad salvestamata andmed kaotsi.

Käsk Sule arvuti suleb kõik programmid ja operatsioonisüsteemi, seejärel lülitab välja ekraani ja arvuti.

Lülitage arvuti välja järgmistes olukordades.

- Teil on vaja vahetada arvuti sisemisi komponente või neile juurde pääseda.
- Soovite ühendada välise riistvaraseadme, mida ei saa ühendada USB- või videoporti.
- Arvutit ei kasutata pikema aja vältel ning see lahutatakse välistoitest.

Olgugi et arvuti saab sulgeda ka toitenupust, on siiski soovitatav kasutada Windowsi käsku Sule arvuti.

 MÄRKUS. Kui arvuti on une- või talveunerežiimis, tuleb sellest väljuda, enne kui arvuti sulgeda saab.

1. Salvestage oma töö ja sulgege kõik avatud programmid.
2. Valige **Start > Sule arvuti**.

Kui arvuti ei reageeri ja kirjeldatud sulgemistoiminguid pole võimalik kasutada, proovige järgmisi hädasulgemistoiminguid esitatud järjekorras.

- Vajutage klahvikombinatsiooni **ctrl+alt+kustutusklahv** ja klõpsake ekraanil ikooni **Lülita välja**.
- Vajutage ja hoidke vähemalt 5 sekundit all toitenuppu.
- Lahutage arvuti välisloitest.
- Kasutaja vahetatava akuga mudeli puhul eemaldage aku.

8 Hooldamine

Arvuti optimaalse töö tagamiseks tuleb seda regulaarselt hooldada selliste tööriistade abil nagu Kettadefragmentor ja Kettapuhastus. Selles peatükis tutvustatakse, kuidas programme ja draivereid uuendada, esitatakse arvuti puhastamise juhised ning nõuanded arvutiga reisimiseks (või selle transportimiseks).

Jõudluse parandamine

Kui teete regulaarseid hooldustoiminguid nagu ketta defragmentimine ja kettapuhastus, saate oma arvuti jõudlust oluliselt parandada.

HP 3D DriveGuardi kasutamine (ainult teatud mudelitel)

HP 3D DriveGuard kaitseb kõvaketast, seisates draivi ja peatades kõik andmepäringud ühel järgmistest tingimustest:

- arvuti kukub maha;
- liigutate suletud ekraaniga arvutit, kui arvuti töötab akutoitel.

Lühikest aega pärast ühe eelmainitud sündmuse lõppu taastab HP 3D DriveGuard kõvaketta normaaltöö.

 MÄRKUS. Kuna pooljuhtketastel (SSD) ei ole liikuvaid osi, siis ei ole HP 3D DriveGuardi kõvakettakaitse neile vajalik.

 MÄRKUS. HP 3D DriveGuard kaitseb põhi- ja lisakõvaketta sahtlis olevat kõvaketast. HP 3D DriveGuard ei kaitse dokkimisseadmesse paigaldatud või USB-pordi kaudu ühendatud kõvakettaid.

Lisateavet leiate tarkvara HP 3D DriveGuard spikrist.

HP 3D DriveGuard olekute tuvastamine

Arvutil olev kõvaketta märgutuli muudab värvi, näitamaks, et põhi- ja/või lisakõvaketta sahtlis olev ketas (ainult teatud mudelitel) on pargitud. Et teha kindlaks, kas draiv on parasjagu kaitstud või pargitud, vaadake Windowsi töölaual tegumiriba paremal pool asuval teavitusalal kuvatavat ikooni.

Ketta defragmentori kasutamine

Arvuti kasutamisel killustuvad aja jooksul kõvakettal olevad failid. Killustunud draiv tähendab seda, et draivil olevad andmed pole omavahel ühendatud (järjestikused) ja seetõttu peab kõvaketas failide leidmiseks rohkem tööd tegema, muutes arvuti aeglasemaks. Ketta defragmentor ühendab (või korrastab füüsiliselt) kõvakettal olevad killustunud failid ja kaustad selliselt, et neid oleks tõhusam käitada.

 MÄRKUS. Pooljuhtdraivid (SSD) pole ketta defragmentori kasutamine tarvilik.

Pärast ketta defragmentori käivitamist töötab see ilma kõrvalise abita. Kuid sõltuvalt kõvaketta suurusest ja killustunud failide hulgast võib ketta defragmentoril kuluda töö lõpetamiseks aega rohkem kui üks tund.

HP soovib kõvaketast vähemalt kord kuus defragmentida. Võite seadistada ketta defragmentori töötama igakuise intervalliga, aga saate arvuti ka käsitsi suvalisel ajal defragmentida.

Ketta defragmentori käivitamiseks toimige järgmiselt.

1. Ühendage arvuti vahelduvvoolutoitega.
2. Valige **Start > Kõik programmid > Tarvikud > Süsteemi tööriistad > Kettadefragmentor**.
3. Järgige ekraanil kuvatavaid juhiseid.

Lisateavet leiate ketta defragmentori tarkvaraspikrist.

Kettapuhastuse kasutamine

Kettapuhastus otsib kõvakettalt ebavajalikke faile, mida saate kettaruumi vabastamiseks ja arvuti tõhusama käitamise soodustamiseks turvaliselt kustutada.

Kettapuhastuse käivitamiseks toimige järgmiselt.

1. Valige **Start > Kõik programmid > Tarvikud > Süsteemi tööriistad > Ketta puhastamine**.
2. Järgige ekraanil kuvatavaid juhiseid.

Programmide ja draiverite värskendamine

HP soovib programme ja draivereid regulaarselt uusimate versioonidega värskendada. Värskendused lahendavad probleeme ja lisavad arvutisse uusi funktsioone ja valikuid. Tehnoloogia on pidevas muutumises ja programmide ning draiverite värskendamine võimaldab teie arvutil kasutada uusimaid saadaolevaid tehnoloogiaid. Näiteks vanemad graafikakomponendid ei pruugi kõige uuema mängutarkvaraga hästi töötada. Uusima draiverita ei saaks te oma seadmeid maksimaalselt kasutada.

HP programmide ja draiverite uusimate versioonide allalaadimiseks minge veebilehele <http://www.hp.com/support>. Lisaks võite tellida ka automaatsed värskendusteavitused, mis saadetakse uute värskenduste olemasolul.

Arvuti puhastamine

Arvuti ohutuks puhastamiseks kasutage järgmisi vahendeid:

- dimetüül-bensüül-ammooniumkloriid maksimaalse kontsentratsiooniga 0,3 (näiteks ühekorralapid, mida on saada erinevat marki).
- alkoholivaba klaasipuhastusvedelik
- vesi lahja seebilahusega
- kuiv mikrokiust puhastuslapp või seemisnahk (õlivaba staatilist elektrit mittetekitav lapp);
- staatilist elektrit mittetekitav lapp.

⚠ ETTEVAATUST. Vältige tugevatoimeliste puhastusvahendite kasutamist, mis võivad arvutit jäädavalt kahjustada. Kui te pole kindel, et puhastusvahend on arvuti jaoks ohutu, kontrollige toote sisu ja veenduge, et see ei sisalda selliseid koostisaineid nagu alkohol, atsetoon, ammooniumkloriid, metüleenkloriid ja süsivesinikud.

Kiulised materjalid, nagu pabersalvrätikud, võivad arvuti pinda kriimustada. Ajapikku võivad mustuse osakesed ja puhastusained kriimudesse koguneda.

Puhastustoimingud

Arvuti ohutuks puhastamiseks järgige selles jaotises esitatud toiminguid.

⚠ HOIATUS! Elektrilöögi või komponentide kahjustamise vältimiseks ärge puhastage arvutit selle töötamise ajal.

- Lülitage arvuti välja.
- Katkestage vahelduvvooluühendus.
- Eemaldage kõik elektritoitega välisseadmed.

⚠ ETTEVAATUST. Sisemiste komponentide kahjustamise vältimiseks ärge pihustage puhastusvahendit või vedelikku otse arvuti pinnale. Pinnale tilkunud vedelik võib sisemisi komponente jäädavalt kahjustada.

Ekraani puhastamine (kombainseadmed ja sülearvutid)

Pühkige ekraani õrnalt, kasutades alkoholivaba klaasipuhastusvedelikuga niisutatud pehmet ebemevaba lappi. Enne ekraani sulgemist veenduge, et ekraan oleks kuiv.

Külgede ja kaane puhastamine

Külgede ja kaane puhastamiseks kasutage ühega eelnimetatud puhastuslahustest niisutatud pehmet mikrokiust lappi või seemisnahka või kasutage sobivat ühekorralappi.

📝 MÄRKUS. Arvuti kaane puhastamisel kasutage ringjaid liigutusi mustuse ja prahi eemaldamise aitamiseks.

Puuteplaadi, klaviatuuri ja hiire puhastamine

⚠ HOIATUS! Elektrilöögi või sisemiste komponentide kahjustamise vältimiseks ärge kasutage klaviatuuri puhastamiseks tolmuimejat. Tolmuimejaga puhastamisel võib klaviatuuri pinnale sattuda majapidamistolm.

⚠ ETTEVAATUST. Sisemiste komponentide kahjustamise vältimiseks ärge tilgutage vedelikke klahvide vahele.

- Puuteplaadi, klaviatuuri ja hiire puhastamiseks kasutage ühega eelnimetatud puhastuslahustest niisutatud pehmet mikrokiust lappi või seemisnahka või kasutage sobivat ühekorralappi.
- Klahvide kinnijäämise vältimiseks ja tolmu, ebemete ning osakeste eemaldamiseks klaviatuurist kasutage suruõhku.

Arvutiga reisimine või selle transportimine

Kui peate arvutiga reisima või seda transportima, pidage seadme ohutuks transportimiseks silmas neid nõuandeid.

- Toimige enne arvuti reisile kaasa võtmist või transportimist järgmiselt.
 - Varundage oma teave välisele draivile.
 - Eemaldage arvutist kõik kettad ja välised andmekandjad (nt digitaalsed talletuskaardid).
 - Lülitage välja kõik välisseadmed ja eemaldage need seejärel arvuti küljest.
 - Enne kõvaketta eemaldamist selle sahtlist eemaldage kõvakettast andmekandjad.

⚠ ETTEVAATUST. Tehke need toimingud enne arvuti kõvakettaga transportimist, hoiundamist või reisimist. See aitab vähendada arvuti või kõvaketta kahjustamise või teabekao riski.

- Lülitage arvuti välja.
- Võtke kaasa andmete varukoopiaid. Ärge hoidke varukoopiaid ja arvutit ühes kohas.
- Lennukiga reisisid võtke arvuti käsipagasina endaga kaasa. Ärge registreerige seda koos muu pagasiga.

⚠ ETTEVAATUST. Vältige draivi sattumist magnetvälja mõjualasse. Magnetväljaga turvaseadmed on näiteks lennujaamade turvakontrolliväravad ja metallidetektorid. Lennujaama konveierlindid ja muud turvaseadmed, millega kontrollitakse käsipagasi, kasutavad magnetvälja asemel röntgenkiiri ja need ei kahjusta draive.

- Kui plaanite arvutit lennu ajal kasutada, kuulake lennueelset teadet, kus öeldakse, millal võite arvutit kasutada. See, kas arvuti kasutamine on lennu ajal lubatud, sõltub lennufirmast.
- Kui te arvutit rohkem kui kahe nädala jooksul ei kasuta ega ühenda välisesse vooluvõrku, eemaldage aku ja hoidke seda eraldi.
- Kasutage arvuti või draivi transportimisel sobivat kaitsepakendit ja märgistage see kirjaga „ÖRN“ või „FRAGILE“.
- Kui arvutisse on paigaldatud traadita ühenduse seade, võib sellise seadme kasutamine osades keskkondades olla piiratud. Sellised piirangud võivad kehtida lennuki pardal, haiglates, lõhkeainete läheduses ja ohtlikes kohtades. Kui te pole mõne seadme kasutamise eeskirjades kindel, tuleks teil enne arvuti sisselülitamist luba küsida.
- Rahvusvahelistel reisidel juhinduge järgmistest soovitustest.
 - Kontrollige igas sihtriigis/-piirkonnas arvutiseadmetele kehtestatud tollieeskirju.
 - Kontrollige toitejuhtme- ja adapterinõudeid asukohtades, kus plaanite arvutit kasutada. Pinge, sagedus ja pistiku kuju võivad riigiti/piirkonniti erineda.

⚠ HOIATUS! Elektrilöögi, tulekahju ja seadmete kahjustamise ohu vähendamiseks ärge proovige kasutada arvuti toiteallikana tarvikute jaoks müüdavat pingemuundurikomplekti.

9 Arvuti ja teabe turvalisuse tagamine

Teie teabe konfidentsiaalsuse, tervikluse ja kättesaadavuse tagamiseks tuleb seda mitmesuguste arvutiturbemeetmete abil kaitsta. Standardsed turbelahendused, mida pakub Windowsi operatsioonisüsteem, HP rakendused, häälestusutiliit Setup Utility (BIOS) ning muude tootjate tarkvara, võivad aidata kaitsta arvutit mitmesuguste ohtude (nt viiruste, usside ja muud tüüpi ründevara) eest.

 NB! Mõni loetletud turbefunktsioonidest ei pruugi teie arvutis saada olla.

Oht	Turvafunktsioon
Arvuti volitamata kasutamine	<ul style="list-style-type: none">• Power-on Password (Sisselülitusparool)• Sõrmejäljelugeja
Arvutiviirused	Viirusetõrjetarkvara
Volitamata juurdepääs andmetele	Tulemüritarkvara
Volitamata juurdepääs häälestusutiliidi Setup Utility (BIOS) sätetele ja süsteemi muule identifitseerimisteabele	Administrator password (Halduriparool)
Kestvad või tulevikuohud	Tarkvaravärskendused
Volitamata juurdepääs Windowsi kasutajakontole	Kasutajaparool
Arvuti volitamata teistsaldamine	Turvakaabli lukk

Turbetarkvara leidmine

HP Security Assistanti (ainult teatud mudelitel) kaudu pääsete kiirelt juurde ülesannete põhjal kategoriseeritud turberakenduste kogule. Selle asemel, et igat rakendust menüü Start või juhtpaneeli kaudu ostida, pääsete HP Security Assistanti abil juurde järgmisi turbeülesandeid täitvatele rakendustele:

- Interneti-turbe ja viirusetõrjelahenduse häälestamine.
- Failide varundus ja taaste.
- Paroolide, kasutajakontode ja vanemliku järelevalve haldamine.
- Arvuti hooldamine ning uusimate HP ja Windowsi värskenduste installimine.
- Sõrmejäljelugeja häälestamine (ainult teatud mudelitel).

HP Security Assistanti avamiseks valige **Start > Kõik Programmid > Turve ja kaitse > HP Security Assistant**.

Paroolide kasutamine

Parool on tähe märkide kogum, mis valitakse arvutiteabe turvalisemaks muutmiseks ja võrgutoimingute kaitseks. Määrata saab mitut tüüpi parooli. Näiteks palutakse teil arvuti algsele häälestusel luua arvuti kaitseks kasutajaparool. Parooli saab määrata Windowsis ja arvutisse eelinstallitud HP häälestusutiliidis Setup Utility (BIOS).

Soovi korral võite kasutada sama parooli nii häälestusutiliidi Setup Utility (BIOS) kui ka Windowsi turbefunktsiooni puhul.

Juhinduge paroolide loomisel ja salvestamisel järgmistest soovitustest.

- Arvutile juurdepääsu kaotamise riski vähendamiseks märkige kõik paroolid üles ja hoidke neid turvalises kohas arvutist eraldi. Ärge hoidke paroole arvutis failis.
- Järgige paroolide loomisel programmi asjakohaseid nõudeid.
- Muutke paroole vähemalt iga kolme kuu järel.
- Ideaalne parool on pikk ning sisaldab tähti, kirjavahemärke, sümboleid ja numbreid.
- Enne kui arvuti hooldusse saadate, varundage failid, kustutage konfidentsiaalsed failid ning eemaldage kõik paroolisätted.

Windowsi paroolide (nt ekraanisäästjaparool) kohta lisateabe saamiseks valige **Start > Spikker ja tugi**.

Windowsi paroolide määramine

Parool	Funktsioon
Kasutajaparool	Kaitseb Windowsi kasutajakontot volitamata juurdepääsu eest.
Administrator password (Halduriparool)	Kaitseb haldurikontot volitamata juurdepääsu eest. MÄRKUS. Seda parooli ei saa kasutada juurdepääsuks häälestusutiliidi Setup Utility (BIOS) sisule.

Häälestusutiliidi Setup Utility (BIOS) paroolide määramine

Parool	Funktsioon
Administrator password (Halduriparool)	<ul style="list-style-type: none">• See parool tuleb sisestada iga kord, kui häälestusutiliiti Setup Utility (BIOS) sisenete.• Kui unustate halduriparooli, ei pääse te enam häälestusutiliidile Setup Utility (BIOS) juurde. MÄRKUS. Sisselülitusparooli asemel saab kasutada halduriparooli. MÄRKUS. Häälestusutiliidi Setup Utility halduriparool pole sama mis Windowsi halduriparool ning selle määramisel, muutmisel või kustutamisel seda ei kuvata. MÄRKUS. Kui sisestate esimese paroolikontrolli käigus sisselülitusparooli, peate sisestama administraatori parooli häälestusutiliidi Setup Utility (BIOS) avamiseks.
Power-on Password (Sisselülitusparool)	<ul style="list-style-type: none">• See parool tuleb sisestada igal arvuti käivitamisel või taaskäivitamisel või talveunerežiimist väljumisel.• Kui unustate sisselülitusparooli, ei saa te arvutit käivitada või taaskäivitada ega talveunerežiimist välja tuua. MÄRKUS. Sisselülitusparooli asemel saab kasutada halduriparooli. MÄRKUS. Sisselülitusparooli määramisel, sisestamisel, muutmisel ja kustutamisel parooli ennast ei kuvata.

Halduri- või sisselülitusparooli määramiseks, muutmiseks või kustutamiseks häälestusutiliidis Setup Utility (BIOS) toimige järgmiselt.

1. Häälestusutiliidi Setup Utility (BIOS) avamiseks lülitage arvuti sisse või taaskäivitage see, vajutage kiiresti klahvi **esc** ja seejärel vajutage klahvi **f10**.
2. Valige nooleklahvide abil **Security** (Turve) ja järgige ekraanil kuvatavaid juhiseid.

Muudatused rakendatakse pärast arvuti taaskäivitamist.

Interneti-turbe tarkvara kasutamine

Kui kasutate arvutit e-posti lugemiseks või võrku või Interneti pääsemiseks, on see avatud arvutiviirustele, nuhkvarale ja muudele võrguohutudele. Arvuti kaitseks võib sellesse olla eelinstallitud viirusetõrjet ja tulemüüri sisaldava Interneti-turbe tarkvara prooviversioon. Hiljuti avastatud viiruste ja muude turvariskide vastu pideva kaitse tagamiseks tuleb viirusetõrjetarkvara hoida ajakohasena. Arvuti täieliku kaitse tagamiseks soovitame turbetarkvara prooviversiooni täiendada või soetada omal valikul mõni muu tarkvara.

Viirusetõrjetarkvara kasutamine

Arvutiviirused võivad halvata programmide, utiliitide või operatsioonisüsteemi töö või põhjustada nende töös tõrkeid. Viirusetõrjetarkvara suudab tuvastada enamiku viirusi, need hävitada ja enamikul juhtudel ka parandada nende tekitatud kahju.

Hiljuti avastatud viiruste vastu pideva kaitse tagamiseks tuleb viirusetõrjetarkvara hoida ajakohasena.

Arvutisse võib olla eelinstallitud viirusetõrjeprogramm. Arvuti täielikuks kaitsmiseks soovitame kindlasti mõnd viirusetõrjeprogrammi kasutada.

Arvutiviiruste kohta lisateabe saamiseks tippige spikri ja toe rakenduse otsinguväljale [viirused](#).

Tulemüüritarkvara kasutamine

Tulemüürid on mõeldud süsteemile või võrgule volitamata juurde pääsemise takistamiseks. Tulemüür võib olla nii arvutisse ja/või võrku installitav tarkvara kui ka riist- ja tarkvarast koosnev lahendus.

Valida on kaht tüüpi tulemüüride vahel:

- hostipõhine tulemüür — programm, mis kaitseb vaid arvutit, kuhu see on installitud;
- võrgupõhine tulemüür — installitakse DSL- või kaabelmodemi ja koduvõrgu vahele, et kaitsta võrgu kõiki arvuteid.

Kui süsteemi on installitud tulemüür, jälgitakse kõiki süsteemi saadetavaid ja vastuvõetavaid andmeid ning võrreldakse neid kasutaja määratud turvakriteeriumidega. Andmed, mis neile kriteeriumidele ei vasta, blokeeritakse.

Tarkvaravärskenduste installimine

Arvutisse installitud nii HP, Windowsi kui ka kolmandate tootjate tarkvara tuleb turvaprobleemide vältimiseks ja tarkvara jõudluse parandamiseks regulaarselt uuendada. Lisateavet leiate jaotisest [Programmide ja draiverite värskendamine lk 46](#).

Kriitiliste turvavärskenduste installimine

 ETTEVAATUST. Microsoft saadab kriitiliste värskenduste kohta teateid. Arvuti kaitsmiseks turvaaukude ja arvutiviiruste eest installige Microsofti kriitilised värskendused kohe, kui nende kohta teate saate.

Saate valida, kas uuendused paigaldatakse automaatselt. Sätete muutmiseks valige **Start > Juhtpaneel > Süsteem ja turve > Windows Update > Sätete muutmise** ja järgige ekraanil kuvatavaid juhiseid.

HP ja muude tootjate tarkvara värskenduste installimine

HP soovib arvutisse algselt installitud tarkvara ja draivereid regulaarselt värskendada. Uusimate versioonide allalaadimiseks avage veebiaadress <http://www.hp.com/support>. Soovi korral võite saidil tellida saadaolevate värskenduste kohta automaatsed teated.

Kui olete pärast arvuti soetamist installinud ka muude tootjate tarkvara, tuleb sedagi regulaarselt värskendada. Tarkvaratootjad loovad oma toodete tarvis tarkvaravärskendusi, et lahendada turvaprobleme ja täiustada tarkvara funktsioone.

HP Touchpoint Manageri kasutamine (ainult teatud mudelitel)

HP Touchpoint Manager on pilvepõhine IT-lahendus, mis võimaldab ettevõtetel oma vara efektiivselt hallata ja kaitsta. HP Touchpoint Manager aitab kaitsta seadmeid pahavara ja muude rünnete vastu, jälgida seadme tervist ja võimaldab teil vähendada lõppkasutaja seadme- ja turvaprobleme. Saate kiiresti tarkvara alla laadida ja installida, mis on traditsiooniliste ettevõttesisestest lahendustega võrreldes väga kuluefektiivne.

Traadita võrgu turvalisuse tagamine

Kui häälestate uut WLAN-i või kasutate olemasolevat WLAN-i, lubage alati turvafunktsioonid, et kaitsta arvutit volitamata juurdepääsu eest. WLAN-id avalikes kohtades (tööpunktid), nagu kohvikud ja lennujaamad, ei pruugi üldse kaitset pakkuda.

Tarkvararakenduste ja teabe varundamine

Tarkvararakenduste ja teabe kaitsmiseks viiruserünnakust või tarkvara- või riistvararikkest tingitud pöördumatu kao või kahjustuse eest varundage neid regulaarselt. Lisateavet leiate jaotisest [Varundus, taaste ja taastamine lk 58](#).

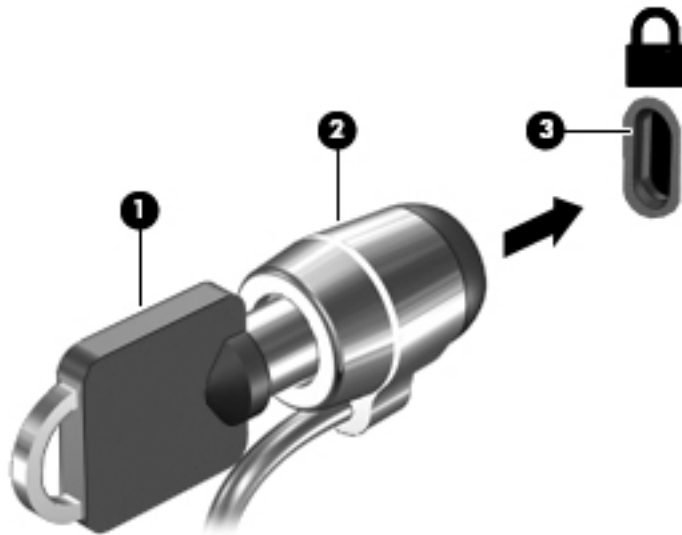
Valikulise turvakaabli kasutamine

Turvakaabel, mis on eraldi ostetav, on mõeldud kaitsevahendiks, kuid see ei pruugi arvutit väärkasutuse ega varguse eest kaitsta. Turvakaablid on ainult üks paljudest meetoditest, mida kasutada täieliku turbelahenduse osana, et maksimeerida vargusevastast kaitset.

Turvakaabli pesa võib selles jaotises oleval pildil esitatust pisut erineda.

1. Silmustage turvakaabel kindlalt kinnitatud eseme ümber.
2. Sisestage võti **(1)** turvakaabli lukku **(2)**.

3. Sisestage turvakaabli lukk arvuti turvakaabli pessa (3) ja lukustage kaabli lukk võtme abil.

4. Eemaldage võti ja hoidke seda turvalises kohas.

10 Häälestusutiliidi (BIOS) kasutamine

Häälestusutiliit Setup Utility (BIOS) juhib süsteemi kõigi sisend- ja väljundseadmete (nt draivid, ekraan, klaviatuur, hiir, printer) vahelist suhtlust. Häälestusutiliit Setup Utility (BIOS) sisaldab paigaldatud seadmete sätteid, arvuti käivitussätteid ning süsteemi- ja laiendmälu mahu sätteid.

Häälestusutiliidi Setup Utility (BIOS) avamine

- ▲ Häälestusutiliidi Setup Utility (BIOS) avamiseks lülitage arvuti sisse või taaskäivitage see, vajutage kiiresti klahvi **esc** ja seejärel vajutage klahvi **f10**.

 MÄRKUS. Häälestusutiliidis Setu Utility (BIOS) muudatusi tehes olge väga ettevaatlik. Vead võivad takistada arvuti korralikku tööd.

BIOS-i värskendamine

BIOS-i Setup Utility (Häälestusutiliit) värskendatud versioonid võivad olla saadaval HP veebisaidil.

Enamik HP veebisaidil olevaid BIOS-i värskendusi on pakitud tihendatud failidesse, mida nimetatakse *SoftPaqideks*.

Mõni allalaaditav pakett sisaldab seletusfaili Readme.txt, milles on esitatud teave faili installimise ja tõrkeotsingu kohta.

BIOS-i versiooni tuvastamine

Et aru saada, kas teil on vaja BIOS-i Setup Utilityt (Häälestusutiliit) värskendada, tehke kõigepealt kindlaks arvutis oleva BIOS-i versioon.

BIOS-i versiooniteabe (tuntud ka kui *ROM-i kuupäev* ja *süsteemi BIOS*) kuvamiseks saab kasutada kiirklahvi **fn** + **esc** (kui olete juba Windowsi sisse loginud) ja häälestusutiliiti Setup Utility (BIOS).

BIOS-i Setup Utility (Häälestusutiliit) kasutamiseks toimige järgmiselt.

1. Avage häälestusutiliit Setu Utility (BIOS).
2. Valige nooleklahvide abil **Main** (Põhimenüü) ning märkige üles praegune BIOS-i versioon.
3. Häälestusutiliidist Setu Utility (BIOS) väljumiseks muudatusi salvestamata valige tabeldusklahvi ja nooleklahvide abil **Exit** (Välju) > **Exit Discarding Changes** (Välju muudatusi salvestamata) ja vajutage sisestusklahvi **enter**.

BIOS-i uuemate versioonide otsimiseks vt [BIOS-i värskenduse allalaadimine lk 55](#).

BIOS-i värskenduse allalaadimine

 ETTEVAATUST. Arvuti kahjustamise ja installi nurjumise riski vähendamiseks laadige alla ja installige BIOS-i värskendusi ainult siis, kui arvuti on ühendatud vahelduvvooluadapteri kaudu usaldusväärse välistoiteallikaga. Ärge laadige alla ega installige BIOS-i värskendusi siis, kui arvuti töötab akutoitel või on ühendatud dokkimisseadme või ebakindla toiteallikaga. Allalaadimisel ja installimisel järgige järgmist.

Ärge eraldage arvutit toitejuhtme vahelduvvooluvõrgu pistikupesast eemaldamisega vooluvõrgust.

Ärge lülitage arvutit välja ega käivitage une- ega talveunerežiimi.

Ärge sisestage, eemaldage, ühendage ega lahutage ühtegi seadet, kaablit ega juhet.

1. Valige **Start**, sisestage `hp support assistant` ja valige seejärel programm **HP Support Assistant**.
2. Järgige arvuti tuvastamiseks ja soovitud BIOS-i värskendusele juurde pääsemiseks ekraanil kuvatavaid juhiseid.
3. Toimige allalaadimisalal järgmiselt.
 - a. Tuvastage arvutisse praegu installitud BIOS-i versioonist uuem BIOS-i värskendus. Kui värskendus on uuem kui teie BIOS-i versioon, märkige üles kuupäev, nimi või mõni muu tunnus. Seda teavet võib hiljem tarvis minna värskenduse otsimiseks pärast selle allalaadimist kõvakettale.
 - b. Järgige oma valiku kõvakettale allalaadimiseks ekraanil kuvatavaid juhiseid.
Märkige üles allalaaditava BIOS-i salvestuskoht (tee) kõvakettal. Hiljem tuleb värskenduse installimiseks see koht avada.

MÄRKUS. Kui kasutate arvutiga võrguühendust, pidage enne tarkvaravärskenduste, eriti BIOS-i värskenduste installimist nõu võrguhalduriga.

BIOS-i installimise toimingud võivad erineda. Järgige pärast allalaadimise lõpulejõudmist ekraanil kuvatavaid juhiseid. Kui juhiseid ei kuvata, toimige järgmiselt.

1. Avage Windows Explorer. Selleks valige **Start > Arvuti**.
2. Topeltklõpsake kõvaketta märgistust. Kõvaketta märgistus on üldjuhul Local Disk (Kohalik ketas) (C:).
3. Avage varem üles märgitud kõvakettatee põhjal värskendust sisaldav kaust.
4. Topeltklõpsake laiendiga `.exe` faili (nt `failinimi.exe`).
Algab BIOS-i install.
5. Järgige installi lõpuleviimiseks ekraanil kuvatavaid juhiseid.

MÄRKUS. Pärast seda, kui ekraanil kuvatakse teade installi õnnestumise kohta, võite allalaaditud faili kõvakettalt kustutada.

11 Riistvaradiagnostika HP PC Hardware Diagnostics (UEFI) kasutamine

HP PC Hardware Diagnostics on ühtne laiendatav püsivara liides (UEFI), mis võimaldab teil arvuti riistvara hea töökorra kontrollimiseks käivitada diagnostikateste. Operatsioonisüsteemist või muudest tarkvarakomponentidest tingitud riistvararikete välistamiseks töötab kõnealune vahend opsüsteemiväliselt.

Kui HP PC Hardware Diagnostics (UEFI) tuvastab tõrke, mis nõuab riistvara asendamist, luuakse 24-kohaline tõrke ID-kood. Selle ID-koodi saab seejärel edastada toele, et aidata kindlaks teha, kuidas lahendada probleemi.

 MÄRKUS. Diagnostika käivitamiseks konverteeritaval arvutil peab teie arvuti olema sülearvuti režiimil ja peate kasutama ühendatud klaviatuuri.

Utiliidi HP PC Hardware Diagnostics (UEFI) käivitamiseks toimige järgmiselt.

1. Lülitage arvuti sisse või taaskäivitage see ning vajutage kiiresti klahvi **esc**.
2. Vajutage klahvi **f2**.

BIOS otsib diagnostikatööriistu kolmest kohast alltoodud järjekorras:

- a. ühendatud USB-draiv;

 MÄRKUS. Utiliidi HP PC Hardware Diagnostics (UEFI) laadimiseks USB-draivile vt teemat [Utiliidi HP PC Hardware Diagnostics \(UEFI\) laadimine USB-seadmesse lk 56](#).

- b. kõvaketas;
 - c. BIOS.
3. Diagnostikatööriista käivitumisel valige soovitud diagnostikatesti tüüp ja järgige ekraanil kuvatavaid suuniseid.

 MÄRKUS. Kui peate diagnostikakontrolli seiskama, vajutage klahvi **esc**.

Utiliidi HP PC Hardware Diagnostics (UEFI) laadimine USB-seadmesse

 MÄRKUS. Utiliidi HP PC Hardware Diagnostics (UEFI) allalaadimisjuhised on saadaval üksnes inglise keeles ja te peate HP UEFI tugikeskkonna allalaadimiseks ja loomiseks kasutama Windowsi arvutit, kuna saadaval on ainult .exe failid.

Utiliidi HP PC Hardware Diagnostics allalaadimiseks USB-seadmele on kaks võimalust.

Laadige alla UEFI uusim versioon

1. Külastage veebisaiti <http://www.hp.com/go/techcenter/pcdiags>. Kuvatakse HP PC Diagnostics'i avaleht.
2. Klõpsake jaotises HP PC Hardware Diagnostics asuvat linki **Laadi alla** ja vajutage seejärel **Käivita**.

Laadige alla UEFI mis tahes versioon kindlale tootele

1. Avage <http://www.hp.com/support> ja valige oma riik. Kuvatakse HP toe leht.
2. Klõpsake valikut **Draiverid ja tarkvara**.
3. Kasutage loendi kategooriaid oma toote leidmiseks.
– või –
Klõpsake nuppu **Find Now (Otsi nüüd)**, et lasta HP-l tuvastada teie toode automaatselt.
4. Valige oma arvuti ja seejärel operatsioonisüsteem.
5. Järgige jaotises **Diagnostic** (Diagnostika) soovitud UEFI versiooni valimiseks ja allalaadimiseks ekraanil kuvatavaid juhiseid.

12 Varundus, taaste ja taastamine

Arvuti sisaldab operatsioonisüsteemi ja HP tööriistu, mis aitavad kaitsta teavet ning seda vajaduse korral taastada.

Varunduse loomine

1. Kohe pärast tööarvuti häälestamist taastekandja loomiseks kasutage rakendust HP Recovery Manager.
2. Riistvara ja tarkvaraprogramme lisades looge süsteemi taastepunktid.
3. Fotosid, videoid, muusikat ja teisi isiklikke faile lisades looge süsteemivarundus ja isikliku teabe varundus.

Taastekandja loomine algse süsteemi taastamiseks

Kui olete arvuti edukalt häälestanud, peaksite rakendusega HP Recovery Manager looma taastekettad või taastedraivi. Vajate neid taastekettaid või taastedraivi süsteemi taastamiseks, kui kõvaketas kahjustub. Süsteemitaaste installib uuesti algse operatsioonisüsteemi ja konfigureerib seejärel vaikeprogrammide sätteid.

Mida peate teadma?

- Luua saab ainult ühe komplekti taastekandjaid. Käsitsege neid taastevahendeid hoolikalt ja hoidke neid kindlas kohas.
- Tarkvara HP Recovery Manager kontrollib arvutit ja määrab väikmäludraivi nõutava mälumahu või vajalike tühjade DVD-ketaste arvu.

Kasutage DVD-R-, DVD+R-, DVD-R DL- või DVD+R DL-kettaid või väikmäludraivi. Ärge kasutage korduvkirjutatavaid kettaid, nagu CD±RW, DVD±RW, topeltkihiga DVD±RW ja BD-RE (korduvkirjutatav Blu-ray); need pole tarkvaraga HP Recovery Manager ühilduvad.
- Kui arvutil pole integreeritud optilist draivi, saate taasteketaste loomiseks kasutada välist optilist draivi (eraldi ostetav) või osta taastekettad HP veebisaidilt. Väline optiline draiv peab olema ühendatud arvuti USB-porti, mitte mõne välisseadme (nt jaotur) USB-porti.
- Enne taastekandja loomise alustamist veenduge, et arvuti on ühendatud vahelduvvoolutoitega.
- Loomisprotseduur võib kesta tund või veelgi kauem. Ärge katkestage loomisprotseduuri.
- Hoiundage taastekandja ohutus kohas, eemal arvutist.
- Vajadusel saate programmi sulgeda ka enne taastekandja loomise lõpetamist. Järgmine kord, kui avate rakenduse HP Recovery Manager, palutakse teil protseduuri jätkata.

Taastekandja loomine

1. Valige **Start** ja sisestage otsinguväljale sõna **taaste**. Valige loendist **HP Recovery Manager**. Vajadusel võimaldage toimingul jätkuda.
2. Klõpsake suvandit **Taastekandja loomine**.
3. Jätkamiseks järgige ekraanil kuvatavaid juhiseid.

Taastamiseks vt jaotist [Algse süsteemi taastamine tarkvaraga HP Recovery Manager lk 61](#).

Süsteemi taastepunktide loomine

Süsteemi taastepunkt on teatud ajal Windowsi süsteemitaaste salvestatud teatud kõvaketta sisu hetktõmmis. Taastepunkt sisaldab teavet (nt registrisätteid), mida Windows kasutab. Eelmisele taastepunktile taastamine võimaldab teil tagasi võtta muudatused, mis tehti süsteemis pärast taastepunkti loomist.

Varem loodud taastepunktile taastamine ei mõjuta sellest taastepunktist hiljem salvestatud andmefaile ega koostatud meile, kuid mõjutab hiljem installitud tarkvara.

Kui näiteks laadite digikaamerast alla foto ja taastate arvuti seejärel eelmise päeva olekusse, jääb foto arvutisse.

Kui aga installite fotode vaatamise tarkvara ja taastate arvuti seejärel eelmise päeva olekusse, desinstallitakse tarkvara ja te ei saa seda kasutada.

Mida peate teadma?

- Kui taastate taastepunkti, kuid muudate seejärel meelt, saate taastamise tagasi võtta.
- Peaksite süsteemi taastepunktid looma:
 - enne tark- või riistvara lisamist või muutmist;
 - korrapäraselt, isegi kui süsteem töötab normaalselt.
- Süsteemitaaste salvestab ka failide varikoopiad, mida muudeti pärast viimase taastepunkti loomist. Lisateavet taastamiseks varikoopiate kasutamise kohta leiate spikri ja toe rakendusest.

Süsteemi taastepunkti loomine

1. Valige **Start > Juhtpaneel > Süsteem ja turve > Süsteem**.
2. Klõpsake vasaku paani üksust **Süsteemikaitse**.
3. Klõpsake vahekaarti **Süsteemikaitse**.
4. Klõpsake käsku **Loo** ja järgige ekraanil kuvatavaid juhiseid.

Taastamiseks vt jaotist [Eelmisesse süsteemi taastepunkti taastamine lk 61](#).

Süsteemi ja isikliku teabe varundamine

Teie arvuti talletab teile olulist teavet, nagu failid, meilid ja fotod, ja te soovite seda teavet alles hoida ka siis, kui laadite alla viiruse või süsteem lakkab korralikult töötamast. See, kui suures ulatuses failid taastada saab, sõltub sellest, kui värske on viimane varundus. Kuna uut tarkvara ja andmefaile lisandub pidevalt, peaksite varundusi regulaarselt looma.

Nõuanded edukaks varundamiseks

- Nummerdage varunduskettad enne nende optilisse draivi sisestamist.
- Talletage oma isiklikud failid dokumendi-, muusika-, pildi- ja videoteeki ning varundage neid kaustasid regulaarselt.
- Salvestage kohandatud akna-, tööriistariba- või menüüribasätted, tehes neist kuvatõmmised. Kuvatõmmised aitavad eelistuste uuesti määramisel säästa aega.

Kuvatõmmise tegemiseks toimige järgmiselt.

1. Avage soovitud üksus.
2. Kopeerige kuvatav ekraanikujutis:
ainult aktiivse akna kopeerimiseks vajutage kiirklahvi **alt+prt sc**;
kogu kuva kopeerimiseks vajutage klahvi **prt sc**.
3. Avage tekstitöötlusrakenduses dokument ja valige **Edit** (Redigeeri) > **Paste** (Kleebi). Ekraanikujutis lisatakse dokumenti.
4. Salvestage ja printige dokument.

Mida peate teadma?

- Teavet saab varundada valikulisele välisele kõvakettale, väikmäludraivile, võrgudraivi või ketastele.
- Ühendage arvuti varundamisel vahelduvvoolutoitega.
- Jätke varundamiseks piisavalt aega. Olenevalt failide mahust võib varundamiseks kuluda üle tunni.
- Enne varundamist veenduge, et varunduse talletusseadmel on piisavalt vaba ruumi.
- Peaksite varundama:
 - enne tark- või riistvara lisamist või muutmist;
 - enne arvuti remonti või taastamist;
 - regulaarselt tagamaks, et teil on isiklikust teabest hiljutised koopiad;
 - pärast paljude failide lisamist – näiteks kui salvestasite sünnipäevapeo videoid;
 - enne viirusetõrjetarkvara kasutamist pahavara eemaldamiseks;
 - pärast teabe lisamist, mida on raske asendada (nt pildid, videod, muusika, projektifailid või andmekirjed).

Windowsi varundus- ja taastefunktsiooni abil varundamine

Windows võimaldab varundus- ja taastefunktsiooni abil faile varundada. Saate valida taseme, mida varundada, alates üksikutest kaustadest kuni draivideni. Varundusfailid tihendatakse, et ruumi säästa. Varundamine.

1. Valige **Start > Juhtpaneel > Süsteem ja turve > Varundus ja taaste**.
2. Järgige varundi loomise ajastamiseks või varundi kohe loomiseks ekraanil kuvatavaid juhiseid.

MÄRKUS. Windows sisaldab arvuti turvalisuse parandamiseks kasutajakonto kontrolli funktsiooni. Teilt võidakse küsida luba või parooli selliste toimingute tegemisel nagu tarkvara installimine, utiliteetide käitamine või Windowsi sätete muutmine. Lisateavet saate jaotisest Spikker ja tugi.

Taastamiseks vt jaotist [Konkreetsete failide taastamine Windowsi varundus- ja taastefunktsiooni abil lk 61](#).

Taastamine ja taaste

Eelmisesse süsteemi taastepunkti taastamine

Vahel võib tarkvaraprogrammi installimine põhjustada arvuti või Windowsi ootamatu käitumise. Tavaliselt lahendab probleemid tarkvara desinstallimine. Kui desinstallimine probleeme ei lahenda, saate arvuti taastada eelmisesse süsteemi taastepunkti (mis loodi varasemal kuupäeval ja kellaajal).

Eelmisesse süsteemi taastepunkti naasmine, kui arvuti töötas korralikult.

1. Valige **Start > Juhtpaneel > Süsteem ja turve > Süsteem**.
2. Klõpsake vasaku paani üksust **Süsteemikaitse**.
3. Klõpsake sakki **Süsteemikaitse**.
4. Klõpsake suvandit **Süsteemitaaste** ja järgige ekraanil kuvatavaid juhiseid.

Konkreetsete failide taastamine

Kui failid kustutatakse kogemata kõvakettalt ja neid ei saa enam prügikastist taastada või failid on kahjustunud, on abiks konkreetsete failide taastamine. Konkreetsete failide taastamine on kasulik ka siis, kui otsustate tarkvaraga HP Recovery Manager taastada algse süsteemi. Taastada saab ainult eelnevalt varundatud konkreetseid faile.

Konkreetsete failide taastamine Windowsi varundus- ja taastefunktsiooni abil

Windows võimaldab varundada faile, mis varundati Windowsi varundus- ja taastefunktsiooni abil.

1. Valige **Start > Juhtpaneel > Süsteem ja turve > Varundus ja taaste**.
2. Järgige varunduse taastamiseks ekraanil kuvatavaid juhiseid.

MÄRKUS. Windows sisaldab arvuti turvalisuse parandamiseks kasutajakonto kontrolli funktsiooni. Teilt võidakse küsida luba või parooli selliste toimingute tegemisel nagu tarkvara installimine, utiliitide käitamine või Windowsi sätete muutmine. Lisateavet saate jaotisest Spikker ja tugi.

Algse süsteemi taastamine tarkvaraga HP Recovery Manager

Tarkvara HP Recovery Manager võimaldab arvuti parandada ja taastada selle algsesse tehaseolekusse.

Mida peate teadma?

- Tarkvara HP Recovery Manager taastab ainult tehases installitud tarkvara. Tarkvara, mis polnud arvutiga kaasas, tuleb kas tootja veebisaidilt alla laadida või tootjalt saadud kettalt uuesti installida.
- Süsteemitaastet tuleks kasutada arvutiprobleemide korral viimse abinõuna. Kui te pole veel taastepunkte (vt jaotist [Eelmisesse süsteemi taastepunkti taastamine lk 61](#)) ja osalist taastamist (vt jaotist [Konkreetsete failide taastamine lk 61](#)) proovinud, proovige neid enne süsteemi taastamist tarkvaraga HP Recovery Manager.
- Süsteem tuleb taastada arvuti kõvakettarikke korral või kui mõnda arvutiprobleemi ei õnnestu muul viisil lahendada.
- Kui taastekandja ei tööta, saate oma süsteemi jaoks taastekettad hankida HP veebisaidilt.
- Minimeeritud kujutise taastamise suvand on soovitatav vaid edasijõudnud kasutajatele. Kõik riistvaraga seotud draiverid ja tarkvara installitakse uuesti, kuid teisi tarkvararakendusi mitte. Ärge katkestage protseduuri enne selle lõppemist. Vastasel juhul taastamine nurjub.

Taastamine HP taastesektsiooni abil (ainult teatud mudelitel)

HP taastesektsioon (ainult teatud mudelitel) võimaldab teil taastada oma süsteemi ilma, et peaksite kasutama taastekettaid või taastedraivi. Seda tüüpi taastamist saab kasutada vaid siis, kui kõvaketas on töökorras.

Taastesektsiooni olemasolu kontrollimiseks valige **Start**, paremklõpsake suvandit **Arvuti** ja valige seejärel käsk ► **Halda** ► Kettahaldus. Kui taastesektsioon on olemas, on see taastedraivi loendis esitatud.

MÄRKUS. Taastesektsioonita arvutitel on kaasas taastekettad.

1. Käivitage ühel järgmistest viisidest HP Recovery Manager.
 - Valige **Start** ja sisestage otsinguväljale sõna *taaste*. Valige loendist **HP Recovery Manager**.
– või –
 - Lülitage arvuti sisse või taaskäivitage see ja kui ekraani allservas kuvatakse teade „Press the ESC key for Startup Menu” (Käivitusmenüü avamiseks vajutage klahvi ESC), vajutage klahvi *esc*. Seejärel vajutage klahvi **f11**, kui ekraanil on kuvatud teade „F11 (süsteemitaaste)”.
2. Klõpsake tarkvara **HP Recovery Manager** aknas üksust **Süsteemitaaste**.
3. Järgige ekraanil kuvatavaid juhiseid.

Taastamine taastekandja abil

1. Võimaluse korral varundage kõik isiklikud failid.
2. Sisestage esimene taasteketas arvuti või välisesse optilisse draivi ja taaskäivitage arvuti.
– või –
Ühendage taastedraiv arvuti USB-porti ja taaskäivitage arvuti.

MÄRKUS. Kui arvuti tarkvaras HP Recovery Manager automaatselt uuesti ei käivitu, tuleb muuta arvuti butimisejärjestust. Vt jaotist [Arvuti butimisejärjestuse muutmise lk 62](#).

3. Vajutage süsteemi butimise ajal klahvi **f9**.
4. Valige butimiseadme optiline või väikmäludraiv.
5. Järgige ekraanil kuvatavaid juhiseid.

Arvuti butimisejärjestuse muutmise

Butimisejärjestuse muutmiseks taasteketaste kasutamise tarvis toimige järgmiselt.

1. Taaskäivitage arvuti.
2. Vajutage arvuti taaskäivitumisel klahvi *esc* ja seejärel buudivalikute kuvamiseks klahvi **f9**.
3. Valige buudivalikute aknas **Internal CD/DVD ROM Drive** (Sisemine CD-/DVD-ROM-draiv).

Butimisejärjestuse muutmiseks taastedraivi kasutamise tarvis toimige järgmiselt.

1. Ühendage taastedraiv USB-porti
2. Taaskäivitage arvuti.
3. Vajutage arvuti taaskäivitumisel klahvi *esc* ja seejärel buudivalikute kuvamiseks klahvi **f9**.
4. Valige buudivalikute aknas väikmäludraiv.

13 Tehnilised andmed

Toitevool

Järgnevasse tabelisse koondatud toiteteave võib olla kasulik, kui kavatsete reisida koos arvutiga välismaale.

Arvuti töötab alalisvoolutoitel, mida on võimalik saada nii vahelduv- kui ka alalisvooluallikast.

Vahelduvvooluallika nimiväärtused peavad olema 100–240 V, 50–60 Hz. Kuigi arvuti saab töötada eraldiseisva alalisvooluallika toitel, tuleks seda siiski kasutada ainult sellise vahelduvvooluadapteri või alalisvooluallikaga, mis on HP tarnitud ja saanud selle arvutiga koos kasutamiseks HP heakskiidu.

Arvuti töötab alalisvooluga, mis vastab järgmistele tehnilistele andmetele. Tööpinge ja -vool on erinevatel platvormidel erinevad. Arvuti tööpinge ja -vool on märgitud vastavusmärgisele.

Toitevool	Nimiväärtus
Talituspinge ja voolutugevus	5 V alalisvool, 2 A / 12 V alalisvool, 3 A / 15 V alalisvool, 3 A – 45 W USB-C 5 V alalisvool, 3 A / 9 V alalisvool, 3 A / 10 V alalisvool, 3,75 A / 12 V alalisvool, 3,75 A / 15 V alalisvool, 3 A / 20 V alalisvool, 2,25 A – 45 W USB-C 5 V alalisvool, 3 A / 9 V alalisvool, 3A / 10 V alalisvool, 5 A / 12 V alalisvool, 5 A / 15 V alalisvool, 4,33 A / 20 V alalisvool, 3,25 A – 65 W USB-C 5 V alalisvool, 3 A / 9 V alalisvool, 3 A / 10 V alalisvool, 5 A / 12 V alalisvool, 5 A / 15 V alalisvool, 5 A / 20 V alalisvool, 4,5 A – 90 W USB-C 19,5 V alalisvoolupinge 2,31 A ja 45 W juures 19,5 V alalisvoolupinge 3,33 A ja 65 W juures 19,5 V alalisvoolupinge 4,62 A ja 90 W juures 19,5 V alalisvoolupinge 6,15 A ja 120 W juures 19,5 V alalisvoolupinge 7,70 A – 150 W juures 19,5 V alalisvoolupinge 10,3 A – 200 W juures

HP välise toiteallika alalisvoolupistik (ainult teatud mudelitel)

MÄRKUS. Käesolev toode on ette nähtud Norra IT-energiasüsteemide tarbeks, mille faasidevaheline pinge ei ületa 240 V (rk-väärtus).

Töökeskkond

Parameeter	Meetermöödustikus	USA möödustikus
Temperatuur		
Töörežiimis	5 kuni 35 °C	41 kuni 95 °F

Väljalülitatuna	-20 kuni 60 °C	-4 kuni 140 °F
Suhteline õhuniiskus (mittekondenseeruv)		
Töörežiimis	10–90%	10–90%
Väljalülitatuna	5–95%	5–95%
Maksimaalne kõrgus merepinnast (survestamata)		
Töörežiimis	-15 kuni 3048 m	-50 kuni 10 000 jalga
Väljalülitatuna	-15 kuni 12 192 m	-50 kuni 40 000 jalga

14 Elektrostaatiline lahendus

Elektrostaatiline lahendus tähendab staatilise elektri laengu vabanemist kahe objekti kokkupuutel (nt kui kõnnite üle vaiba ja puudutate metallist käepidet).

Elektrostaatiline lahendus sõrmedelt või mis tahes esemetelt võib elektroonikakomponente kahjustada.

Arvuti või mõne draivi kahjustamise või teabekao vältimiseks järgige järgmisi ettevaatusabinõusid.

- Kui eemaldus- või paigaldusjuhiste järgi tuleb arvuti vooluvõrgust eemaldada, tehke seda, kui olete seadme korralikult maandanud.
- Hoidke komponente elektrostaatiliselt ohututes pakendites, kuni olete valmis neid paigaldama.
- Vältige kontaktnõelte, viikude ja elektrisüsteemi komponentide puudutamist. Puudutage elektroonikakomponente nii vähe kui võimalik.
- Kasutage magnetivabasid tööriistu.
- Enne komponentide käsitlemist puudutage staatilise elektri laengu lahendamiseks komponendi värvimata metallpinda.
- Kui eemaldate mõne komponendi, asetage see elektrostaatiliselt ohutusse pakendisse.

15 Hõlbustusvahendid

HP loob, toodab ja müüb tooteid ja teenuseid, mida saavad kasutada kõik, sealhulgas puudega inimesed, kas eraldiseisvalt või sobivate abiseadmete abil.

Toetatud abitehnoloogiad

HP tooted toetavad paljusid operatsioonisüsteemide abitehnoloogiaid ning neid saab konfigureerida ka muude abitehnoloogiatega koos töötama. Lisateavet abifunktsioonide kohta leiate oma seadme otsingufunktsiooni abil.

MÄRKUS. Konkreetse abitehnoloogiatoote kohta lisateabe saamiseks võtke ühendust selle toote klienditoega.

Klienditoega ühenduse võtmine

Parandame oma toodete ja teenuste kasutuslihtsust kogu aeg ja ootame teie tagasisidet. Kui teil on mõne tootega probleeme või soovite jagada, milline hõlbustusfunktsioon on teid eriti aidanud, võtke meiega ühendust telefonil +1 (888) 259-5707 (esmaspäevast reedeni 6:00–21:00 MST). Kui olete vaegkuulja või kasutate teenust TRS-VRS-WebCapTel ning vajate tehnilist tuge või teil on küsimusi hõlbustuse kohta, helistage numbril +1 (877) 656-7058 (esmaspäevast reedeni 6:00–21:00 MST).

MÄRKUS. Tugi on ainult inglise keeles.

Tähestikuline register

A

aku
asendamine 42
hoidmine 42
kasutaja vahetatav 39
kõrvaldamine 42
toite säästmine 41
aku hoiundamine 42
akukate, tuvastamine 12, 23
akulukk, tuvastamine 12, 23
aku märgutuli 5, 16
aku temperatuur 42
akutoide 39
aku vabastusriiv 12, 23
algse süsteemi taastamine 61
taastekandja loomine 58
arvuti, reisimine 42
arvutiga reisimine 13, 25, 42, 47
arvuti hooldamine 46
arvuti puhastamine 46
arvuti transportimine 47
arvuti väljalülitamine 43
avalik WLAN-ühendus 27

B

BIOS
versiooni tuvastamine 54
värskendamine 54
värskenduse allalaadimine 55
Bluetoothi märgis 13, 25
Bluetooth-seade 26, 28
buutimisjärjestus
muutmine 62

D

draivi märgutuli 4, 15

E

elektrostaatiline lahendus 65
ettevõtte WLAN-ühendus 27

F

fn-klahv, tuvastamine 10, 21

G

GPS 28

H

HDMI
heli konfigureerimine 33
HDMI-port
ühendamine 33
HDMI-port, tuvastamine 5, 16
helisätete kasutamine 31
helisätted, kasutamine 31
Heliväljundi (kõrvaklappide)/
helisisendi (mikrofoni) liitpesa,
tuvastamine 5, 16
hooldus
Ketta defragmentor 45
kettapuhastus 46
hooldussildid, leidmine 12, 24
HP 3D DriveGuard 45
HP Connection Manageri tarkvara
27
HP ja muude tootjate tarkvara
värskendused, installimine 52
HP mobiilne ühendus 28
HP Notebook 14 arvutimudeli
komponendid
ekraan 17
esikülg 24
parem külg 15
põhi 23
vasak külg 15
ülaosa 18
HP Notebook 15 arvutimudeli
komponendid
ekraan 6
parem külg 4
põhi 12
vasak külg 4
ülaosa 7
HP PC Hardware Diagnostics (UEFI)
kasutamine 56
HP Recovery Manager 61
HP Touchpoint Manager 52
hõlbustusvahendid 66

Häälestusutiliidi Setup Utility (BIOS)
paroolid 50

I

installimine
kriitilised turvavärskendused 51
integreeritud numbriklahvistik,
tuvastamine 10
Intel Wireless Display 34
Intel Wireless Music 34
Interneti-turbe tarkvara,
kasutamine 51

K

kahe sõrmega kerimine,
puuteplaadižest 36
kahe sõrmega koputus,
puuteplaadižest 36
Ketta defragmentori tarkvara 45
kettapuhastustarkvara 46
klahv esc, tuvastamine 10
Klahv esc, tuvastamine 21
klahvid
esc 10, 21
fn 10, 21
lennurežiim 11, 22
toiming 10, 21
Windowsi klahv 10, 21

klahvistik
integreeritud numbriklahvistik
10

kriitilised turvavärskendused,
installimine 51

kustutatud failid
taastamine 61

kõlarid
tuvastamine 12, 23
ühendamine 31

kõrglahutusega seadmed,
ühendamine 33, 34

kõvaketas
HP 3D DriveGuard 45

L

laetuse kriitiline tase 41

lennurežiimi klahv 11, 22

M

mittereageeriv süsteem 43
mälukaartilugeja, tuvastamine 4, 24

märgised

Bluetooth 13, 25
hooldus 12, 24
seerianumber 12, 24
traadita ühenduse seadmete
sertifitseerimine 13, 25
vastavus 13, 25
WLAN 13, 25

märgutuled

aku 5, 16
draiv 4, 15
RJ-45 (võrk) 5, 16
suurtähelukk 8, 19
toide 4, 15
veebikaamera 6, 17

N

normatiivteave

traadita ühenduse seadmete
sertifitseerimismärgised 13, 25
vastavusmärgis 13, 25

nupud

optilise draivi sahtli väljutus 4, 15
puuteplaadi parempoolne nupp 7, 18
puuteplaadi vasakpoolne nupp 7, 18
toide 9, 20

O

optiline draiv, tuvastamine 4, 15
optilise draivi väljutusnupp,
tuvastamine 4, 15

P

paigaldamine

valikuline turvakaabel 52

parimad kasutusviisid 1

paroolid

häälestusutiliit Setup Utility
(BIOS) 50
Windows 50

paroolide kasutamine 49

paroolikaitse seadistamine

äratamisel 38

peakomplekt, ühendamine 31

pesad

turvakaabel 4, 15

pistikupesad

Heliväljundi (kõrvaklappide)/
helisisendi (mikrofoni) liitmik
5, 16

RJ-45 (võrk) 5, 16

võrk 5, 16

pordid

HDMI 5, 16, 33
Intel Wireless Display 34
Intel Wireless Music 34
USB 4, 5, 15, 16
VGA 32
väline monitor 16, 32

Puuteplaadiala

tuvastamine 7, 18

puuteplaadi ja puutekraani kahe

sõrmega kokkusurumise/
suumimise žest 35

Puuteplaadi ja puutekraani

koputusžest 35

Puuteplaadi ja puutekraanižestid

kahe sõrme kokkusurumine ja
laililiigutamine suuruse
muutmiseks 35

koputamine 35

puuteplaadi kasutamine 35

puuteplaadižestid

kahe sõrmega kerimine 36

kahe sõrmega koputus 36

puuteplaat

kasutamine 35

Puuteplaat

nupud 7, 18

põhi 13, 25

R

riiv, aku vabastamine 12, 23

RJ-45-märgutuled (võrk),
tuvastamine 5, 16

RJ-45-pistikupesa (võrk),
tuvastamine 5, 16

S

seerianumber 12, 24

seerianumber, arvuti 12, 24

sisemine mikrofoni, tuvastamine 6, 17

sisseehitatud veebikaamera
märgutuli, tuvastamine 6, 17

suurtäheluku märgutuli,
tuvastamine 8, 19

säästmine, toide 41

süsteemitaaste 61

süsteemi taastepunktid 59

loomine 59

T

taastamine 60

HP Recovery Manager 61

taastamine, süsteem 61

taastamine taastetekaste abil 62

taastekandja 58

taastekettad 58

taastepunktid 59

talveunerežiim

käivitamine 37

käivitatud aku laetuse kriitilise
taseme korral 41

väljumine 37

tarkvara

HP Connection Manager 27

Ketta defragmentor 45

kettapuhastus 46

tarkvara ja teabe varundamine 52

tarkvaravärskendused, installimine
51

teabe leidmine

riistvara 3, 14

tarkvara 3, 14

teave aku kohta, otsimine 40

temperatuur 42

toetatud kettad 58

toide

aku 39

säästmine 41

toiminguklahvid 10, 21

tuvastamine 10, 21

toitejuhtme ühenduspesa,
tuvastamine 5, 16

toitemõõdik 38

toitemõõdiku kasutamine 38

toite märgutuled 4, 15

toitenupp, tuvastamine 9, 20

toitevool 63

toote nimi ja -number, arvuti 12, 24

traadita võrk, turvalisuse tagamine 52
traadita võrk (WLAN)
 avalik WLAN-ühendus 27
 ettevõtte WLAN-ühendus 27
 tööpiirkond 28
 ühendamine 27
traadita ühenduse juhtelemendid
 nupp 26
 operatsioonisüsteem 26
traadita ühenduse märgutuli 26
traadita ühenduse nupp 26
traadita ühenduse seadmete
 sertifitseerimismärgis 13, 25
tulemüür tarkvara 51
turvakaabel, paigaldamine 52
turvakaabli pesa, tuvastamine 4, 15
töökeskkond 63

U

Unerežiim
 käivitamine 37
 väljumine 37
USB 3.0 port 5, 16
USB-pordid, tuvastamine 4, 5, 15, 16

V

vahelduvvooluadapter, testimine 43
vahelduvvooluadapteri testimine 43
varundus 58
veebikaamera 6, 17, 31
veebikaamera, tuvastamine 6, 17
veebikaamera märgutuli,
 tuvastamine 6, 17
ventilatsiooniavad, tuvastamine 5, 16, 23
VGA-port, ühendamine 32
video 32
viirusetõrjetarkvara, kasutamine 51
võrgu pistikupesade, tuvastamine 5, 16
väline vahelduvvoolutoide,
 kasutamine 42
välise vahelduvvoolutoite
 kasutamine 42
väliskuvari port 16, 32
väljalülitamine 43

W

Windowsi klahv, tuvastamine 10, 21
Windowsi paroolid 50
Windowsi varundus- ja
 taastefunktsioon
 failide taastamine 61
WLAN-i antennid, tuvastamine 6, 17
WLAN-i märgis 13, 25
WLAN-seade 13, 25
WWAN seade. 26, 28

Ü

ühenduse loomine WLAN-iga 27
ühenduspesa, toide 5, 16